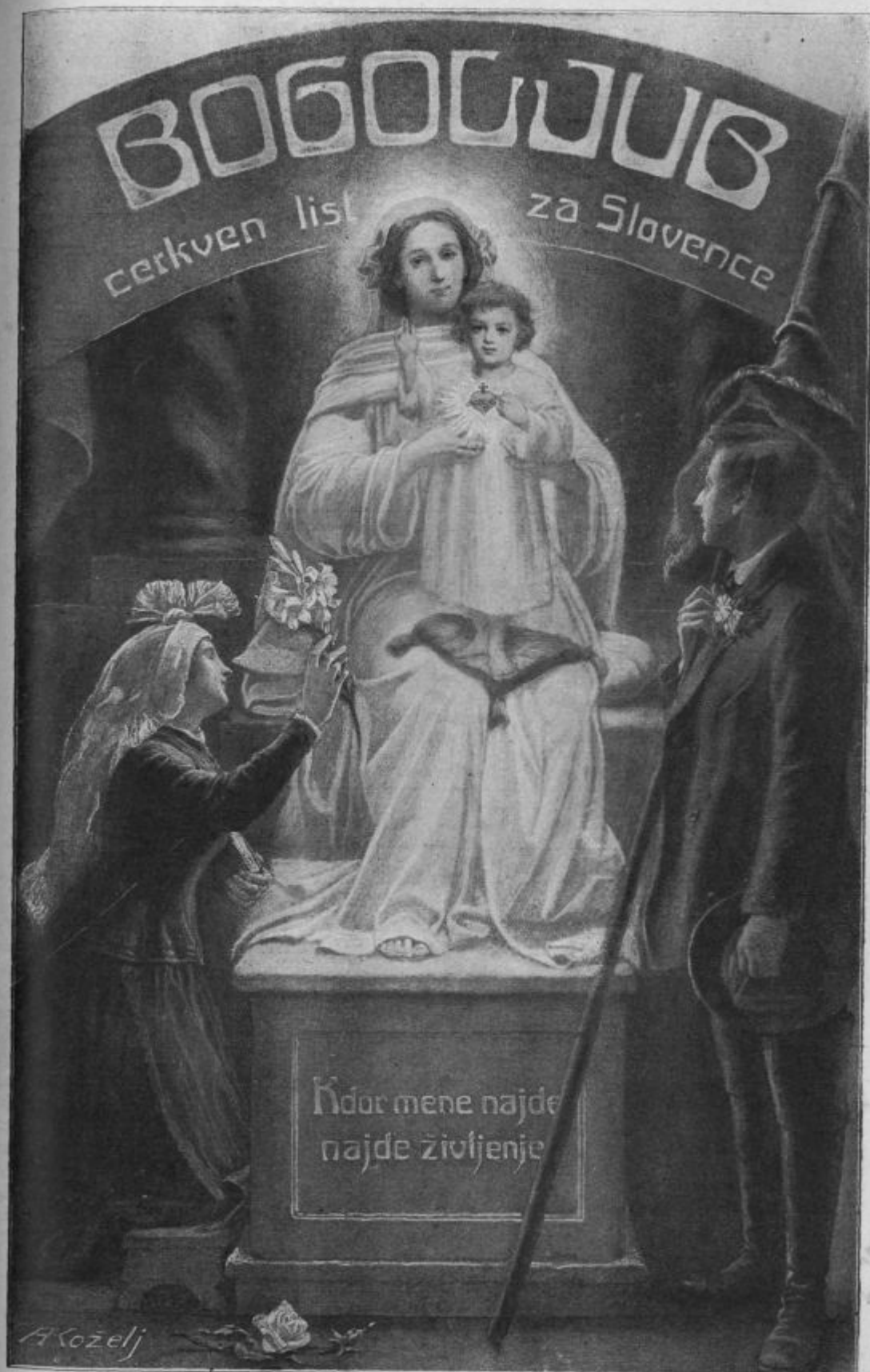

Koledar za april 1917.

Namen molitve, določen od sv. očeta:

Krščanska ljubezen v vojski.

Dnevi		Godovi	Posebni nameni za vsak dan so vsi si nujni dogodki.	Češčenje presv. Rešnj. Telesa	
				ljubl. škof.	layant. škof.
1	Cvet. N.	Hugo	Ugodna vreme; mir	Konjšice	Gomilsko
2	Poned.	Frančišek P.	Družba sv. Mohorja	Sv. Troj. p. C.	Reka
3	Torek	Abundij	Trdovratni grešniki	Preddvor	Konjice
4	Sreda	Izidor	Špansko-katoliški učenjaki	Nemška Loka	
5	Vel. Čet.	Vincenc Fer.	Zahvala za ustanovitev presv. R. T.	Dobropolje	Prihova
6	Vel. Pet.	Sikst. p.	Sočutje z umir. Jezusom na Križu	Leskovica	
7	Vel. Sob.	Herman	Neverniki in sovražniki sv. cerkve	Zaplane	
8	Vel. N.	Vstajenje G.	Naše duhovno vstajenje	Suhorija	Čadram
9	Poned.	Marija Kleofa	Ljudski misijoni	Brezje	Loče
10	Torek	Ecehijel pr.	Katoličani med verniki	Podbrezje	
11	Sreda	Leon I., p.	Rimsko vprašanje	Blagovica	Sv. Kunig.
12	Četrtek	Zenon	Naši posli in postrežniki	Vrhnika	
13	Petek	Hermenegild	Stanovit. v veri, očitno kršč. življ.	Vrhopolje p. M.	Špitalič
14	Sobota	Justin, muč.	Malodušni duhovniki	Sv. Lenart	Zreče
15	Bela N.	Anastazija	Šibe potresa, reši nas, o Gospod	Kamnik	Ziče
16	Poned.	Kalist	Vojaki ujetniki	Kranj.	
17	Torek	Rudolf	Več odličnih oseb	Motnik	Skomarje
18	Sreda	Elevterij	Bravci in sodrudniki »Bogoljuba«	Šturje	Stranice
19	Četrtek	Ema	Koroško — moralno poboljš. v zak.	Št. Jurje	Kebelj
20	Petek	Marcelin	Ljubljana, uradniki	Ihan	Sv. Jernej p. L.
21	Sobota	Anzelm	Katoličani na Angleškem	Dobrnice	Velika Nedelja
22	Nedelja	Soter in Kaj.	2. cerkvena zapoved	Buje	Ormož
23	Poned.	Vojtah (Ad.)	Češko; narodni mir na Češkem	Šmihel (red.)	
24	Torek	Jurij	Ljubljansko mesto	Stara Loka	Boln. v Orm.
25	Sreda	V. s. J., Marko	Povišanje sv. kat. cer.; cer. sv. Jož.	Cerklje p. K.	
26	Četrtek	Klet, p.	Blagoslov vrtov in polja	Podgrad	Središču
27	Petek	Cita Peter K.	Presv. cesar. in vsa ces. avstr. hiša	Nevlje	
28	Sobota	Pavel od Kr.	Hišni mir, obrekovavci	Čatež pri K.	Sv. Miklavž pri Ormožu
29	Nedelja	Peter, muč.	Ljudske šole	Št. Jurij pod K.	Svetinje
30	Poned.	Katarina S.	Ženski zavodi. Vsi v aprilu umrli.	Stari trg p. L.	

Odpustki

za mesec april 1917.

1. Cvetna nedelja, prva v mescu. Udom rožnovenske bratovščine trije popolni odpustki: 1. če v bratovski kapeli molijo po namenu sv. očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. Popolni odpustek: a) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

2. Ponedeljek. Tretjerednikom vesoljna odveza.

3. Torek. Sv. Benedikt Filadelfski. Popolni odpustek tretjerednikom v redovni cerkvi; kjer te ni, pa v farni; istim vesoljna odveza.

4. Sreda. Popolni odpustek udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo ob-

iskati, pa v farni cerkvi. Tretjerednikom vesoljna odveza.

5. Veliki četrtek, prvi v mescu. Sv. Julijana. Tretjerednikom in udom škapulirske bratovščine karmelske Matere božje rimska postaja s popolnim odpustkom. Popolni odpustek: a) tistim, ki danes eno uro molijo ali premišlujejo v spomin, da je ta dan Jezus postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa; spoved in sv. obhajilo danes ali pa drugi teden; b) tistim, ki danes ali jutri obiščejo »božji grob« in molijo po namenu svetega očeta; spoved in sv. obhajilo danes ali na velikonočno nedeljo; c) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; d) vsem, ki morejo dobiti odpustke rimskih štacijonskih cerkvâ; glej opombo za Veliko noč; e) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa dvakrat pod pogoji kakor včeraj; f) udom bratovščine sv. Družine. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

6. Veliki petek, prvi v mescu. Kdor danes popoldne od tretje ure naprej ali

BOGOLJUB

Stane za celo leto K 3.—, za
Nemčijo K 3.50, za Ameriko in
vse ostale zunanje kraje K 4.—.

Izhaja na začetku
vsakega mesca.

Spisi in dopisi se pošiljajo uredni-
štvu, naročnina in darovi pa uprav-
ništvu „Bogoljuba“ v Ljubljani.

Smrt.

Kje je, smrt, tvoja zmagà?!

I. Kor. XV., 55.

Denar — sveta vladar, pravijo ljudje, in deloma po pravici. Denar igra veliko ulogo v človeškem življenju, posebno pa še v vojski in posebe še v sedanji vojski. Zato je zelo važno imeti prave pojme o denarju: čemu je in kakó ga moramo rabiti.

Na tem je namreč največ, če ne vse ležeče, da imamo prave pojme, prave »zapopadke« o kaki stvari. Če o njej prav mislimo, tudi ž njo prav ravnamo. Če pa napačno mislimo, napačno tudi ravnamo. Zato smo zadnjič govorili o denarju.

Poznamo pa še drugega vladarja sveta, ki igra veliko ulogo v človeškem življenju, posebno pa še v vojski in posebe še v sedanji vojski. Ta vlada, je — smrt. Ta je pa še mogočnejši vladar kakor denar. Denar ima veliko moč, a smrt ima večjo!

Ker torej igra smrt tako veliko ulogo v človeškem življenju, in ker ima zlasti zdaj v vojski toliko opraviti, je potrebno, da imamo tudi o njej prave »zapopadke«, prave pojme, prave nazore. — Potem bomo to prikazen malo drugače sodili, kakor jo sodijo posvetni in površni ljudje, in se boljše potolažili in pomirili, če vojska ugrabi katerega izmed nam dragih.

Poglejmo torej tej beli koščeni ženi pogumno v obraz! Morda ni tako grozna, — kakor se nam čudno nasproti reži, — če ji posvetimo v obraz z laterno sv. vere.

Kaj naj torej sodimo o smrti?

Smrt je kazen za greh. »Če bosta jedla, bosta umrla,« se je glasila prepoved in napoved prvemu človeškemu paru. In jedla sta in sta — umrla, in umirajo vsi njuni otroci. Torej kazen. Vsaka kazen je pa nekaj neprijetnega. Zato ima tudi smrt na sebi nekaj neprijetnega, bridkega, zo-prnega. Ob smrti se trga duša od telesa, s katerim sta bila tako tesno združena; in vsako tako nasilno trganje je boleče.

Teh neprijetnih, bolečih občutkov ob smrti — svoji in drugih — se ne moremo znebiti. To je v naši naravi, v naši krvi. Zato se smrti bojimo in ob smrti žalujemo: Ah, škoda takega vrlega moža, škoda takega dobrega fanta, škoda, škoda!...

Takó je smrt po eni strani trpljenje in žalost, — — toda po drugi je rešiteljica iz trpljenja in žalosti. Ali mar hočemo na svetu vedno ostati? Ali bi hoteli vi tukaj večno živeti? Jaz ne! Bog me varuj! V tej solzni dolini, v tej pusti deželi, kjer je enkrat premraz, drugič prevroče, danes sneg, jutri dež, blato, burja, strela, toča, vojska, lakota, revščina, bo-

lezni, bolečine, prepiri, pravde, sovraštva, krivice, jok in stok na vseh straneh. V takem vekomaj živeti — Bog nas varuj! Zemlja je puščava, v kateri je semtertja kaka zelena trata, a več peska kot trave, več puščobe kot zabave. Modri Bog je za nas prav dobro ukrenil, ko je odločil, da se v tej puščavi mudimo samo nekaj let — kakor nekaj Izraelci 40 let —, potem nas pa popelje v obljubljeno deželo, po kateri se cedita mleko in med, v svoje domovanje, v svojo prelepo deželo in prekrasno prestolico, kjer ne poznajo ne snega, ne toče, ne lakote, ne vojskâ in nobenih drugih neprilik, ampak kjer je večni mir in večni majnik, kjer rožce cvetó in tički pojó in angelci godejo in vsi prebivalci rajajo dan za dnem. Če je v nebesih res tako lepo — in prav res je tako, pa še vse drugače lepo, takó da ne popiše pero — zakaj se potem tako branimo iti iz puščave v to obljubljeno deželo? Zakaj smo tako žalostni, če Bog katerega pokliče na to ranjanje?

Če imamo to pred očmi, bi skoro prav dali našemu pesniku Preširnu, ki je pel:

Prijazna smrt, predolgo se ne mudi!
Ti ključ, ti vrata, ti si srečna cesta,
ki pelje z bolečine mesta
tja, kjer trohljivost vse verige zgrudi.

Da, smrt ni samó kazen za greh, smrt je tudi vrata v lepše življenje. Kajti živi v nebesa ne moremo; zato moramo umreti, če hočemo v nebesa priti; druge poti ni. Zakaj se torej tako bojimo iti v nebesa? Zakaj smo žalostni, če Bog naše drage v nebesa kliče? Ali ne delamo s tem Bogu krivice?

Preveč smrti se bati in preveč nad smrtjo žalovati, oboje je nekrščansko; je znamenje, da mislimo samó na ta svet in živimo samo za teh par let; da ne poznamo nobenega boljšega življenja, da ne hrepnimo po ničemer višem, kakor nam ta borna zemlja nudi.

Sv. Pismo in za njim sv. Cerkev nam večkrat dopovedujeta, da nad smrtjo ne

smemo preveč žalovati, ker je naš Odršenik s svojo smrtjo smrt premagal, ji odvil tisto veliko grenkost, neutolažljivost in obupnost.

Pri črnih mašah na dan pogreba se bere iz lista sv. Pavla do Tesaloničanov: Nočemo, bratje, da bi ne vedeli, kaj vam je misliti o pokojnih, da ne boste žalovali, kakor tisti, ki nimajo nobenega upanja. Zakaj če verujemo, da je Jezus umrl in vstal, potem bo Bog tudi tiste, ki so z njim zaspali, pripeljal ž njim vred v večno slavo..... Tako se tolažite med seboj s temi besedami.«

In pri isti maši se bere v evangeliju pogovor med Jezusom in Marto po Lazarjevi smrti. Marta pravi Jezusu: »Gospod, če bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl.« Jezus ji odgovori: »Tvoj brat bo vstal.« Marta odvrne: »Vem, da bo vstal sodnji dan ob vstajenju.« Jezus ji reče (krasne besede): »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v mé veruje, bo živ, vel, tudi če umrè. In vsak, kdor živi in veruje vame, ne bo umrl vekomaj.« Ali veruješ to? Odgovori mu: Verujem... —

Ali verujete tudi vi, kristjani? Ali slišite, kaj pravi Gospod lepega, tolažilnega, povzdigujočega: »Kdor v mé veruje, bo živ, četudi umrje, in ne bo umrl vekomaj!«

V tem prepričanju vzklika sv. Pavel zmagovito: Pokončana je smrt v zmagi! **Kje je, smrt, tvoja zmağa?** Kje je, smrt, tvoje želo? Hvala Bogu, ki nam daje zmažo po Gospodu našem Jezusu Kristusu!

Da, odkar je Kristus za nas umrl, potem pa od smrti vstal ter s tem smrt premagal, smrt (v milosti božji) ni več smrt, ni konec vsega, marveč le konec zemeljskih težav; — je le začetek, začetek novega, lepšega, večno in neizrečno blaženega življenja; ni torej nesreča, marveč le sreča. Blagor jim, ki v Gospodu umrjejo!...

* * *

Molimo za srečno smrt!

Veliko jih je že pobila in pokopala ta vojska. In milijone jih štejejo. Koliko milijonov ravno, se ne dá dobro dognati. Toda še jih bo kosila. Koliko časa še, kdo ve? Kolikokrat smo že mislili: zdaj pa mora biti kmalu konec, — pa ga le ni bilo. Tudi zdaj še ne moremo nič gotovega reči. Gotovo je, da nas leto čakajo še strašni spopadi in da bodo še padali trumoma...

Kako potrebno je torej za te reveže moliti! Kako koristno v tem času širiti bratovščino za umirajoče! Oh, mi, ki smo doma na varnem, ne puščajmo tako brezskrbno te reveže umirati!...

Dozdaj je bratovščina kanonično ustanovljena na **Homcu** pri Kamniku, pri **sv. Jakobu** v Ljubljani, v **Trebnjem** na Dolenjskem. Ustanavlja se pa v **Novi štifti** pri Gornjem gradu na Štajerskem. Ravno Štajercev se je že veliko priglasilo v bratovščino. Da, Štajerci radi molijo, poznamo jih dobro.

Oni, ki hočejo druge v bratovščino veljavno vpisovati, morajo odslej biti **pooblaščen** od vodnika bratovščine, to je od župnika ene izmed zgoraj imenovanih župnij.

Bratovščina je zdaj pridružena (agregirana) materi-bratovščini, ki je ustanovljena v **Jeruzalemu**. Kakor mora biti vsaka Marijina družba pridružena »prvi in glavni«¹ Marijini družbi v Rimu, da je deležna odpustkov, tako mora biti pridružena vsaka bratovščina kakoli »glavni«¹ ali »materi-bratovščini«. Taki glavni bratovščini za umirajoče sta dve: ena v »časni smrtne bridkosti trpečemu Srcu Jezusovemu in sotrpečemu Srcu Marijinemu«¹ v

Jeruzalemu, ustanovljena l. 1864.; druga v čast sv. Jožefu v Rimu, ustanovljena leta 1912.¹

Našo bratovščino smo pridružili jeruzalemski in ne rimski, ker v čast sv. Jožefu obstoje že bratovščine z drugimi nameni, n. pr. bratovščina sv. Jožefa za srečno lastno smrt pri sv. Jožefu v Ljubljani, ki je kajpada tudi dobra. Od te je treba dobro ločiti našo novoustanovljeno, v kateri se moli in skrbi za srečno smrt drugih (seveda s tem tudi samo ob sebi za svojo). — Jezusove smrtne bridkosti in bolečine žalostne Matere božje so pa tudi najsvetejši in najmogočnejši povod in naslov, pod katerim moremo prositi za zveličanje umirajočih. Tudi nudi jeruzalemska bratovščina več pomočkov v dosego namena in več odpustkov.

Ta doslej pri nas neznana bratovščina je sedaj popolnoma urejena. Lepe sprejemnice se ravnokar tiskajo in se bodo vpisanim razposlale v kratkem. Želeti je zdaj, da se ta bratovščina razširi po vsem Slovenskem in še dalje. Res, da imamo že mnogo bratovščin; a ta je — smelo rečeno — ena najpotrebnejših; da, za te čase in razmere, v katerih ravno smo, kričeče potrebna. Toliko se piše o vojakihi, toliko hvali njih junštvo, skuša se jim tudi olajšati njih težko življenje — kar je seveda vse prav in zelo, zelo potrebno; a za njih duše — kaj se stori? In vendar nas molitev ne stane nič denarja in le malo truda. Pa bi jim te ljubezni ne izkazali?! Toliko se govori o hvaležni domovini; ko bi ne molili, vsak dan goreče ne molili za večno zveličanje tistih, ki padejo, bi bila to res grda nehvaležnost!

Zato se vpisujte v bratovščino za umirajoče vsepovsod. Kdor želi druge veljavno vpisati, naj se obrne po dopisnici do ene izmed župnij (g. župnika ali župnega urada), kjer je že ustanovljena.

Kdor bo reševal druge duše, bo rešil tudi svojo.

Kako so včasih delali pokoro.

Prerok Jona, poglavje 3.

In prišla je beseda Gospodova drugič Jonu: Vstani, pojdi v Ninive in jim kliči oznanilo, ki ti ga povem. Tedaj vstane

Jona in gre v Ninive po besedi Gospodovi. Ninive pa so bile mesto veliko pred Bogom, tri dni hoda. In Jona je šel v mesto

en dan hoda in je klical, govoreč: Še štiri-deset dni in Ninive bodo razdejane! In ljudstvo v Ninivah je verovalo Bogu, in razglasili so post in se oblekli v raševino vsi, od največjega do najmanjšega. In vest je prišla do kralja v Ninivah; in vstane s svojega prestola, sleče svoj plašč in se ogrne z rašovnikom in sede v pepel. In dá razglasiti v Ninivah: To je ukaz kralja in njegovih veljakov: Ljudje in živali, goved in drobnica naj ničesar ne pokusijo, naj se ne pasejo in ne pijejo vode; temuč naj se po-

krijejo z raševino ljudje in živali ter naj močno vpijejo k Bogu; in naj se spreobrne vsakdo od hudobnega pota svojega in od krivice, ki je na rokah njegovih. Kdo vé, morda se Bog obrne in se usmili in se odvrne od togote svoje jeze, da ne poginemo.

In Bog je videl njih dela, da so se spreobrnilo od hudobnega pota svojega, in ni mu bilo žal za hudo, kar je govoril, da jim stori, in ni storil tega.

Takó so se pokorili časih — in kako se mi? Neradovoljno že delamo pokoro, a radovoljno? ...

Križanemu.

Ne morem do rož, do tistih gorečih,
ki v kelihu spi jim prelest;
do poljskih cvetlic, do šipkov kipečih,
po zimi nobena ne vodi tja cest.
Raz tvoje Srce, ki izmučeno, bolno,
bolesti, trpljenja je polno,
bi trnja bodečega venec odvzela,
ga z rožnodehtečim odela.

Zlatá bi nabrala po skritih skalinah,
rubinov v naročju gorâ;
iskala bi biserov v morskih globinah,
ki v njih je divota neba.
Glej, krono kraljevo bi zate zvarila,
in sama bi dela na tvojo jo glávo
v zameno za krono krvavo.

Ne vijem ti vencev, so cvetke uvele,
ne kujem ti kron iz zlata,
redovnici rože so davno odcvetele,
draguljev, zlata ne pozna.
Le uro za uro jaz morje radosti
v Srce ti potapljam, da tešim bridkosti;
vsak hipec veselja in sreč milijon
v odprto ti stran mesto rož in kron.

M. Elizabeta.

Hostija.

Solnčni utrinki III.

Ko bi človeški razum imel učenost vseh nebeških duhov, ne mogel bi doumeti, kaj je hostija. To skrivnost more umeti le božja modrost. A vendar je hostija za mene! Moram jo proučevati, moram jo gledati, da jo vedno bolj spoznam, a predvsem: moram jo ljubiti.

Duša moja, razprostri svoja krila! Srce moje, ljubi sveto hostijo!

Kako je velika! Vidi se majhna v posvečenih rokah, ki jo drže, a razteza se tja do konca sveta. Ona je življenje, duša in srce vsega krščanstva. Brez hostije bi bili božji hrami ledeni in pusti; velikani kr-

ščanske umetnosti bi ne imeli nikakega navdušenja, nikakega zanosa; krepost bi zgubila svojo duhovno moč in jakost; duhovnik bi ostal brez oltarja; duše bi ne imele ne luči, ne ljubezni in bi se brzo zgubile v temi in zmoti.

Solnce nikdar ne zaide v kraljestvu svete hostije. Njena oblast se ne zruši nikdar. Cesarji in kralji morejo naenkrat ostati brez podanikov. Hostija ne ostane nikdar brez častivcev.

In jaz sem pred njo! Kako majhen, kakor droben prah, sem pred njeno veličino! O Jezus! kako si se mogel tako nizko spustiti, spustiti do mene! Zakaj mene kličeš in vabiš, prav na ganjaš, naj se približam tvojemu prestolu, zakaj me siliš, naj ostanem poleg tebe, da te častim in slavim! Hostija, večja od vesoljnega sveta, ves iz sebe sem pred teboj; padam na kolena pred teboj, častim in molim te.

Kako je lepa! Iz nje izvira vsa svetost. Njena moč in jakost prihaja neopaženo v dušo, ki ji izkazuje češčenje, in kakor blagodejna rosa pada na njo, pa jo polagoma čisti, ogreva, posvečuje. O, ko bi grešnik mogel samo en trenutek videti, kaj je hostija, gotovo bi se ne mogel odstraniti od njene sladkosti; kmalu bi izginila mlačnost, ki seje v njem seme smrti, pred krasnim cvetjem najlepših kreposti. Izginila bi v njem ona velika suhoča in mrzlota, ki ga oddaljuje od zakramenta, ki ga dela nemega pri molitvi, in oživel bi občevanje z nebom v večji gorečnosti in vnemi.

O Jezus! naredi me svetega! Ti to moreš. Žalost, ki me tolikokrat napade, skrivnostna praznosta, ki jo skušam v svojem srcu, je delo tvoje milosti, ki me hoče pri-

vesti na pot svetosti. Pomagaj mi, o Jezus, da se povrnem k tebi!

Sveta hostija! Premišljeval te bom vsak dan, da te vedno bolj vzljubim. Obiskaval te bom vsak dan, da se užgem od tvojega ognja. Prejemal te bom vsak dan, da živim od tebe.

Sveta hostija! Skoro dvajset stoletij kličejo in cveto pod tvojimi božjimi žarki kreposti v dušah. Ali bom jaz edini, ki mu ne boš dovolil nekoliko svoje svetlobe in sijaja?

Kako je močna! Ne pride iz ciborija brez volje mašnikov. In vendar je ona začetek vsega življenja in delovanja. Na videz je tako slaba. Malo močneje naj se je dotakne roka njenega služabnika, že se lomi in razdeli po njegovi volji. In vendar ona izvršuje junaška dela v svetnikih. Hostija je neprestano delujoča. Hostija je rodila toliko junakov na polju apostolstva, v strahotah muk, v domovih bede, na svetlobi solnca, v skrivnostih srca. Hostija vedno utira pot na Kalvarijo.

O Jezus, usmili se moje slabosti! Ti mi kličeš, naj nosim križ, naj se odrečem ugodnostim, naj se borim proti zlem strastem. In ti mi boš le tedaj dal venec slave, če bom, kakor ti, nosil tu na zemlji venec iz trnja.

Pridi torej, močna hostija! Pridi, pa mi vlij v dušo čudovito lepoto svoje ljubezni! Pridi, pa stori, da se popolno žrtvujem tvojim svetim željam! Pridi, pa me nasiti z grenkostjo svojega trpljenja; pridi, pa me osreči z bridkostjo svoje smrti!

Hostija tako velika, hostija tako lepa, hostija tako močna, pridi!

Opravlajmo molitve s sveto Cerkvijo!

Veliko se moli v današnjih dneh za zopetni mir, razne molitve že opravljamo v ta namen, a ena najlepših se mi pač zdi cerkvena molitev za mir, katera se opravlja pri vsaki sveti maši po očenašu.

Sedanji sveti oče Benedikt XV. so 5. avgusta 1915 podelili odpustek na ono lepo molitev, in sicer 300 dni kolikorkrat jo zmolimo. Če jo zmolimo vsak dan, dobimo enkrat na mesec po prejemu svetih

zakramentov popolni odpustek. Vsi ti odpustki se lahko darujejo dušam v vicah. Molitev se glasi:

Reši nas, prosimo te, Gospod, vsega preteklega, sedanjega in prihodnjega zla, in na priprošnjo blažene in slavne vselej Device, božje porodnice Marije, svojih svetih apostolov Petra in Pavla in Andreja in vseh svetnikov daj milostljivo mir v naših dnevih, da bomo s pomočjo tvoje milosti vselej greha prosti in vseh stisk obvarovani. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen. — Mir Gospodov bodi vedno z

nami! Jagnje božje, ki odjemljaš grehe sveta, daj nam mir!

Pri nas imajo ljudje že itak navado, da kadar duhovnik moli: »Mir Gospodov... Pax Domini«, se prekrizajo in so s tem pozorni na duhovnikovo molitev; kako lepo bi bilo, če bi ravno v sedanjem času vsi navzoči se združili s prošnjo duhovnikovo, in bi Jezusa, kateri je takrat pričujoč na oltarju, skupno prosili, da nam prizanese. Ali nas ne bo v istem trenutku pač najraje uslišal? Združimo se vsi v molitvi s sveto Cerkvijo!

Alba.

Dopolnjeno je.

»Na mah je solnce otemnelo!«
zaslišim vsklik.

Med tolpo pobesnelo

visi Odrešenik na križ razpet,
da z lastno smrtjo reši svet.

Raz križ zdaj teče kri
že dolge, dolge ure tri,
in zemljo mrak odeva.

»Dopolnjeno je!« zadoni.

Mar svet ta glas umeva? — —

Oh, zemljo mrak odeva!

Od vseh strani

zdaj ljudstvo vkup hiti,

krvavo pesem peva.

Krvavo pesem zdaj pojo,
nje glas vesoljni svet pretresa;

veleč, le z mečem in s krvjo
ustvarjajmo nebesa! —

»Dopolnjeno,« ta mili glas,
je čulo mesto, trg in vas;

a vsi, na zemlji celi,
ga niso razumeli.

Zato s krvjo

preplavljajo zemljo.

Prepolna mera hudobije

v nebo za maščevanje vpije.

Odtod vojské,

odtod solzé,

odtod strasti viharji jezni,

odtod pomanjkanje ljubezni. —

oh, zbudi se srce!

Od koče do palače

vse milo plače,

gorjé, gorjé!

Gospod, Gospod!

Veliki petek je povsod,

a kje je Rešenik?

S Kalvarije odmeva:

»Dopolnjeno je odrešenje,

čemu obupen krik?

Sedaj naprej do zarje dneva,

naprej v brezmadežno življenje!«

Umeva kdo skrivnosti te?

O, pač! Saj mnogi volje drage

bore se zoper vse sovraže,

ki dušo umore.

Junaki gredo v smrt,

da v mrak strašan

prodre življenja dan;

ki vodi v rajski vrt,

nad vse krasan.

Vsi ti so razumeli

ta glas, doneč po zemlji celi,

s Kalvarije med nas poslan.

Br. Gervazij.

Cujte prelepo resnico: Bog je ljubezen!

III.

»Zaupajte grešniki,« do tega sklepa smo prišli zadnjič, ko smo premišljevali prelepo resnico: Bog je ljubezen. Pa zakaj premišljujemo božjo ljubezen ravno v tem, kako se kaže do grešnikov in ne, kako je Bog dobrotljiv do pravičnih? Zato, ker smo vsi grešniki in nam je zato vera v to resnico tako potrebna in tolažljiva. Drugič se pa ravno v senci naših slabosti in

svetost, ki greh studí, sovraži in kaznuje. — To je že res, in vendar se ravno tukaj pokaže božja ljubezen v novi lepoti. V svoji neskončni ljubezni Bog namreč razločuje med grehom in med grešnikom. Ker je neskončno svet, zato sovraži in mora sovražiti greh; ker je pa tudi neskončno usmiljen, zato ljubi grešnika in mu prizanaša. Poglej zdravnika, ko

Potolaži se, Kraljica nebeška, aleluja,
ker on, ki si ga bila vredna nositi, aleluja,
bo vstal, kakor je rekel, aleluja,
prosi za nas Boga, aleluja!

napak najlepše pokaže čudovita in neskončna lepota božje ljubezni in dobrotljivosti. Kakor namreč doseže zapoved ljubezni do bližnjega pri nas svoj višek v povelju: »Ljubite svoje sovražnike,« tako se pa pokaže tudi neskončna božja ljubezen ravno v resnici: Bog nas ljubi, tudi in četudi smo grešniki.

Toda ali nas ne bodo prijeli črnogledi strašljivci, češ, to je pa vsekakor preveliko zaupanje, vi pozabite na neskončno božjo

ima opraviti z bolnikom in njegovo boleznijo: bolniku daje sicer včasih prav grenka zdravila, zahteva od njega, da se mora odreči mnogim prijetnostim, ga celo reže, in vendar ne bo nihče rekel, da ga zato sovraži; vse to zdravnik dela, da bi bolnika rešil. Ravno s tem, da zdravnik bolezen preganja, rešuje bolnika in težko mu je, če mu bolnik umrje. Kakor pa se poganjata in borita za bolnika zdravnik in bolezen, tako pa za grešnika Bog in pa

greh. Da, ravno zato, ker Bog zaradi svoje svetosti greh sovraži, odpušča grešniku. Če bi ljubi Bog grešniku ne odpustil in vsako dušo, ki je smrtno grešila, takoj večno zavržel, potem bi pač pogubil grešnika, ne pa uničil greha, da, ravno greh bi postal nekako večni: greh bi zmagoval, Bog bi pa v tem boju zgubil. Če pa grešniku odpusti in ga reši, potem je s tem kraljestvo hudobije zmagal in zmanjšal. Sedaj nam je jasno, zakaj in kako Boga nagiblje celo njegova svetost, da odpušča nam grešnikom; da potrpi toliko časa, pogosto po cela leta, in kakor skušen zdravnik, poskuša toliko sredstev, da bi rešil grešnika in uničil njegov greh. In šele takrat, ko se grešnikova trdovratna volja noče odtrgati od greha in torej Bogu ni mogoče uničiti greha v grešniku, šele potem se odloči, da udari grešnika z grehom vred. Zaupajte grešniki, Bog nam rad odpušča grehe, ker je neskončno svet!

Pa še neka druga okoliščina nam kaže veliko božjo ljubezen: Karkoli smo storili kdaj kaj dobrega, tega Bog nikdar ne uniči; če pa storimo kaj slabega in nam Bog enkrat odpusti, potem nam odpusti za zmerom. Če si v stanu posvečujoče milosti božje, je vsako dobro delo, ki ga

storiš, zaslužno za nebesa: vsaka dobra misel, vsak korak za dobro stvar, vse te čaka v nebesih. Zdaj pa recimo, da si tako nesrečen, da smrtno grešiš: Bog te za tvoja dobra dela ne more več plačevati, ker si pred njim dušni mrlič in v peklju ne more dajati plačila. Toda čital si prav skrbno v zadnjem »Bogoljubu« prvi članek, kjer je razloženo, kako nevarno je živeti v smrtnem grehu in si takoj šel in opravil dobro spoved. In vidiš, sedaj je padla ovira, ki je ljubemu Bogu branila, da ti ni mogel škoditi tvojih dobrih del; vse, kar si kdaj v življenju dobrega storil v posvečujoči milosti božji, je pred Bogom na novo oživelo. Tako ravna ljubi Bog z našimi dobrimi deli; z grehi našimi pa ravno nasprotno. Če ti je odpustil enkrat kakšen greh, potem je odpuščeni za večno. In če bi še tak ali drug smrten greh še tisočkrat ponovil, ti isti, ki ti je enkrat odpuščeni, ne oživi več, ampak je odpuščeni za zmerom. In če bo tudi kdo večno pogubljen, za tiste grehe, ki so mu bili kdaj odpuščeni, ne bo trpel. Še enkrat: kar je dobrega na nas, tega noče Bog o nas pozabiti nikdar; če nam pa odpusti kaj slabega, nam odpusti za večno.

Da prav zares: Bog je ljubezen, sama ljubezen!

Vse od Tebe.

Hipi sreče
pridejo iz roke Tvoje,
v njih pozabim vso nesrečo,
muke in prestane boje.

Bridke ure
Tvoj so velik dar modrosti;
kar je ogenj trdi rudi,
srcu časne so bridkosti.

Solz ustvaril
si očesu, da pretaka
v žalosti in v poskušnji,
v težkih dnevih se izplaka.

Dal si vzdihov
srcu, ko ga tare sila,
dvigajo se proti nebu,
da izprosijo zdravila.

Zvezdo upa
v temnih mi nočeh prižigaš,
misli, želje, hrepenenje
z mrzle zemlje k solncu vzdigaš.

Srečnih hipov
bridkim uram daš v zameno,
solz očesu, srcu vzdihov,
duši upa moč iekleno.

Limbarski.

Še enkrat: Kaj storiti za sirote?

Vojska je napravila mnogo sirot, to je otrok brez očeta; in če so morda tudi mater že izgubili, tudi brez matere. Popolne in prave sirote so otroci brez očeta in matere; brez očeta ali matere so le napolsirote. Če pa je mati, ki še živi — in še bolj, če živi samo oče — če je prav ubožen in ima veliko otrok, ali pa če jih ne zna nič vzgajati, jih zanemarja ali celo pohušuje, potem so tudi taki otroci prave sirote. Nekaterim staršem se morajo otroci kar vzeti, drugače bodo iz njih sami zgubljeni, ki bodo ljudem v spotiko in pohujšanje, celī občini ali župniji pa v nadlego.

Kam torej z otroci, ki nimajo staršev ali ki pri starših ne morejo živeti?

Najprej so poklicani, da jih sprejmejo in zanje skrbijo sorodniki. Toliko bolj, če sami nimajo nič ali le malo otrok. Kaka dekleta-samica je časih prav izvrstna vzgojiteljica.¹ Pa tudi če imajo več svojih, morebiti lahko še za enega ali dva sirotka dobe prostora v hiši, pri mizi in pri skledi.

Če jih sorodniki ne sprejmejo, potem pridejo na vrsto drugi ljudje, ali posamezniki ali družine. Toda le dobre, vestne, krščanske osebe in družine naj bi dobivale otroke, taki, ki jim ni samo za to, da imajo od otroka dobiček, ampak ki imajo tudi res pravo skrb za njega in mu skušajo kar mogoče nadomestiti starše in preskrbeti dobro vzgojo.

Na poziv »Bogoljuba« za sprejem sirot se je oglasilo več družin ali posameznikov. Uredništvo je te priglasbe oddalo »Patronatu sv. Vincencija«, ki se je že doslej pečalo s preskrbo in oddajo sirot. — Treba pa je opomniti, da za otroke od 12. leta dalje, kakršnih si od več strani želé, ni treba iskati dobrih src, kajti vsak tak se lahko že preskrbi z delom svojih rok; da, celo že od 10. leta dalje si že otrok lahko zasluži hrano in obleko, zdaj ko delavcev tako manjka in ko ni treba tako redno v

šolo hoditi. — Gre se torej pri tej oddaji sirot predvsem za take otročiče, ki si sami še nič ne morejo pomagati in so navezani popolnoma na tujo pomoč in na dobra srca.

Zgled takega dobrega srca in dobre družine je sledeče pismo, pisano »Dobrodelni pisarni«:

Velespoštovano predstojništvo!

Vabilo, da naj bi se vendar usmilili revnih-zapuščenih malčkov, ki sem ga čitala v »Bogoljubu«, je ganilo tudi moje, oziroma mojih staršev srce. Radevolje se odzovemo temu predobremu klicu ter hočemo tudi sprejeti v svojo sredino enega teh sirotic.

Moji starši, ki sicer niso bogve kako premožni, oče so nadučitelj, pa so vseeno s svojo skromno plačo nas osem otrok preskrbeli ter večino že tudi spravili do svojega kruha, so še pripravljeni oskrbeti in sprejeti devetega. Ena mojih sester je usmiljena sestra v Gradcu, in ste lahko uverjeni, da spravite otroka, ki ga za nas poskrbite, v krščansko hišo, kjer se otroci v strogo verskem duhu odgojujejo.

Prosimo, da bi nam blagovolilo velespoštovano društvo preskrbeti 2—3 leta staro deklico. Najljubše bi nam bil otrok, ki nima ne matere in ne očeta in tudi drugih bližnjih sorodnikov ne, ker mi bi ga radi tako odgojili, da malček nikdar ne bi zvedel ali čutil, da ne spada popolnoma k naši družini, oziroma sorodstvu.

Veselim se že malega angelčka, ker sem prepričana, da nam bo s tem podelil ljubi Bog nov blagoslov in novo življenje v hišo. — Posebno jaz sem že od nekdanj velika prijateljica takih malih in tudi v šoli pri mojih deklicah, katere učim ročna dela, najsrečnejša. Tam imam priliko jim pripovedovati in razlagati o ljubem Jezusčku in Materi Mariji, o ljubem angelu varihu itd. in oči nedolžnih se kar iskrijo, s tako vnemo

¹ En tak krasen zgled iz Poljčan na Štajerskem je »Bogoljub« pred nekaj leti prinesel.

in veseljem me poslušajo. Ali ne bi bil človek med takšnimi najsrečnejši?!

I. K.

učiteljica ročnih del.

To pismo priča res o dobrih srcih in gravi ljubezni do sirot. Pri takih ljudeh, v taki krščanski družini je sirota na j b o l j e spravljena. Odgoja v dobri družini ima namreč svoje prednosti pred odgojo v zavodu. Otrok v taki družini dobi svojo drugo m a t e r, morda še boljšo kot je bila lastna, in ima še pozneje, ko mora iti od novega doma, v njej še vedno svoje zavetje. Želeti bi bilo, da bi bilo takih dobrih ljudi prav veliko, posebno z daj v tej veliki potrebi.

Ker pa tako dobrih in skrbnih družin ali posameznih oseb ni preveč, zato se napravljajo za sirote tudi z a v o d i, kjer se skupaj vzgajajo navadno pod vodstvom redovnic.

Na Slovenskem imamo le dva velika zavoda te vrste: M a r i j a n i š č e v Ljubljani za dečke pod vodstvom šolskih sester, in zavod baronice L i c h t e n t u r n za deklice pod vodstvom usmiljenih sester. Oba zavoda sta vse podpore vredna in sta oskrbela in odgojila že na tisoče sirot. A ker sta v mestu, ne moreta vzgajati za kmečko življenje. Kajti kdor pride enkrat v mesto, ga navadno več ne veseli na kmete. Ta dva zavoda sprejemata pa samo sirote, ki so že v šolskih letih; za manjše otročiče doslej ni nobenega zavoda.

Zato je društvo »Dobrodelnost« sklenilo napraviti t a k zavod. V ta namen je s pomočjo dobrih rok kupilo graščino G r o b l j e pri Domžalah. Okoli graščine je 53 oralov zemlje in poleg tega še dva gozda. Takoj tik graščine je cerkev istega imena (Grobļje), podružnica mengeške župnije. — V ta zavod se imajo sprejemati otročički obojega spola do šolske dobe, k a t e r i s e d r u g a m n e m o r e j o o d d a t i. Potem pa tudi nekaj večjih, — zaenkrat le deklice, — da se vzgoje in izučje za k m e t i c e. Kajti če bo vsak hotel biti gospod, vsaka pa gospodična, kdo bo pa krave pasel? Odkod bomo pa mleko dobili? In

odkod žito in krompir in fižol? Če se bo vsak kmečkega dela branil, moramo vsi poginiti. Kmečki stan in kmečko delo moramo zopet k č a s t i spraviti!

Zdaj pa pomislite, kaj tak nov zavod stane! Najprej bo treba poslopje samo še prezidati in prizidati. Potem, ko bo to na-rejeno. — kar se bo zgodilo, če Bog da, še letos, — bo pa še vse prazno. Zdaj bo treba še vsega pohištva: miz, stolov, postelj, omar itd. itd. — Dalje gospodinjska in kuhinjske oprave: loncev, skled, žlic in podobee ropotije. — Pa tudi gospodarskega orodja in oprave, če se bo hotelo kmetovati: voz, pljuga, brane, motik, grabelj, vil, lopat; konja, par volov in nekaj kravic. Ker to se s poslopjem in zemljo vred ni kupilo. Pa še sto in sto malenkosti, ki jih je treba pri gospodarstvu in gospodinjstvu. — Otroci bodo morali biti pa tudi oblečeni; nakupiti bo treba torej blaga za obleko in za postelje. Za eno tako otroče je treba seveda malo blaga, a za veliko število ga je treba veliko. Zdaj pa pomislite: vse to v tem času, ko je vsaka stvar trikrat, petkrat ali desetkrat dražja kakor navadno. — In ko bo vse to urejeno in oskrbljeno, ne bo še — nič jesti. Zdaj bo treba skrbeti še za hrano, ki je tudi domače posestvo ne bo moglo vse dati. Preživljenje vsakega otroka v tem času se mora računati najmanj na 200 do 300 kron. Treba bo pa tudi oskrbe za sestre, ki bodo zavod vodile.

Iz tega vidite, da si je mlado društvo veliko in težko nalogo, toda potrebno. A s pomočjo božjo in dobrotnikov se bo že vse izpeljalo. Če ne vse naenkrat, pa polagoma. — Vidite pa tudi, da stori zelo dobro delo, kdor v ta namen kaj podari. Sprejemajo se darovi vsake vrste: v denarju, mali, še rajši seveda veliki; pa tudi v blagu vsake baže: pohištvo, posoda, obleka ali blago za obleko (platno); pa tudi vile, grablje, reto in rešeto, motiko ali lopato s samokolnico ali šajtrgo vred — vse se bo potrebovalo in za vse se bo reklo: Bog plačaj! Če pa kdo pripelje kravico, voliča ali konjiča, ga bodo pa zapi-

sali v zlate bukve. — Ta ali oni ne more vzeti otroka za svojega v svojo hišo, a lahko bi zanjga plačeval v zavodu in na ta način skrbel kakor za svojega. To lahko stori ali posameznik ali občina, župnija ali družba.

Nasprotno pa se bodo otroci, za katere nikdo ne plačuje, iz zavoda tudi oddajali, kadarkoli ga bo želela imeti in sprejeti kaka dobra in zanesljiva oseba ali družina. Kajti, kakor rečeno, življenje

v dobri družini ima pa še svoje prednosti pred življenjem v zavodu. Tukaj bodo torej šele otroci na razpolago, da bo človek lahko izbiral, kakšnega hoče imeti. Do danes pa ta stvar še ni tako urejena.

S tem bi bilo precej povedano, kaj naj se stori za sirote. Kdor sprejme katerega teh malih iz ljubezni, naj vé, da sprejme Dete Jezusa samega pod streho, ki mu bo tudi povrnil, kakor bi bilo njemu storjeno.

Kapelica.

Kapelica ljubka na sredi vasi,
pozdravljena srčno mi bodi!
Popotnik pri tebi vsak dan postoji,
ki pot mimo tebe ga vodi.

Tu lurška Devica svoj ima prestól,
oj káko je mila in lepa!
Nje krilo je belo, čistósti simból,
k molitvi roké svoje sklepa.

Oj, srečna si bila Bernardka pač ti,
ki gledala kdaj si njo živo,
ko kip že njen sam mi očara oči,
na me zroč tako ljubeznivo!

Bernardkine sreče si jaz ne želim,
vem, srce je moje ni vredno;
a željo pa drugo v srcu gojim:
Ne tu, — tam kdaj zreti jo vedno!

Vide.

Vzgoja otrok v krščanski družini

(Priobčuje župnik Jožef Volc.)

(Dalje.)

II. Služba božja.

Kakor se ne more imenovati krščanska nobena hiša, koder ne molijo, tako se tudi ne more imenovati krščanska nobena družina, ki ne obiskuje službe božje. Saj služba božja ni nič drugega kot skupna molitev ene soseske. Kar človek znotraj čuti in vrši, to tudi rad na vnanje pokaže. Enako velja za vzgojni posel. Kdor navaja otroke na molitev doma, jih bo rad z vnemo pošiljal tudi k očitni službi božji v cerkev.

Ali pa ima katoliška služba božja kaj vzgojnih vplivov na otroke? — Ni treba dvomiti.

V cerkvi pri službi božji, kjer otrok posebno čuti priučnost neskončno sve-

tega Boga, se posebno vzbuja vestnost in strah božji v mladem srcu. Izkušnja kaže, da človek, ki je natančen v službi božji, je navadno natančen in zanesljiv tudi v izpolnjevanju drugih dolžnosti; kdor pa nima veselja za službo božjo, tudi izven cerkve ne bo veliko prida. Zavé se v cerkvi tudi skupnosti, da smo vsi otroci enega Očeta, drug na drugega navezani po molitvi in delu, osebno pred Bogom vsi enaki. Vidi otrok pri službi božji najlepše zglede vdanosti in zbranosti, gorečnosti in spokornosti, zlasti ljubezni do Boga na mladih in starih. Veličastnost službe božje, skupina bogoljubnih ljudi, lepo petje, glasna skupna molitev, mogočno zvonjenje, luči, kipi, slike:

vse to dviga otroka in mu blaži srce. Nauki s prižnice mu razširjajo in poglobljajo sveto znanje, navdušujejo ga za pošteno, bogoljubno življenje in mu kažejo zle posledice greha. Molitev in daritev mu prosita z neba razsvetljenja in moči. Krstni kamen, spovednica, obhajilna miza, tabernakelj, pokopališče — sami tihi pridigarji, pa ne slabi. In vrhu vsega tega je cerkev še tudi javno pozorišče, kjer otrok očitno pokaže pred vso soseseo — vzgojiteljem svojim v čast ali nečast — koliko je vzgoja na njem že ogladila. In vse to naj bi bilo za vzgojno delo brez pomena? Kaj pa Gospodove besede: »Pustite otrokom k meni priti in nikar jim ne branite!« (Luk. 18, 16.) — ali niso naravnost zapoved: Otroke v cerkev! Izkušnja potrjuje: Starši, ki pošiljajo svoje otroke radi v cerkev, imajo dobre otroke.

Seveda mora biti pa tudi pri tej reči pravi red. Če se najboljša končuje, to najbolj škoduje. Služba božja v naših cerkvah obsega sveto mašo, pridigo in nedeljsko ali prazniško popoldansko sveto opravilo. Kako se otrok s pridom udeležuj tega bogočastja?

1. Sveta maša je solnce našega bogoslužja, glavna korenina krščanskega življenja, kvas dobrega za vso župnijo. Če ga ni vzvišenejšega dejanja, ki ga more izvršiti umrljiv človek in ki mu more prisostvovati umrljiv človek; če dá ena sama sveta maša Bogu večjo čast in nakloni človeštvu več dobrot kot vse molitve in spokorna dela svetnikov, vsi trudi apostolov, vse bolečine mučencev, vsi slavospevi nebeških trum, dà, celo neskončno več kot vse zasluge božje matere — kakor uči sveti Ligvorjan — potem vé vsak vzgojitelj, da je tu za njegovo deco mogočen vzgojni pomoček, vrelec milosti. Pa ne bo vodil svoje dece do njega — zgodaj, redno, z vso vne-mo, poučeno? Pa ne bo zavzdihnil ob vzgojnih trudih tudi sam prav mnogokrat: »Kakó ljubi so mi tvoji šotori, o Gospod vojnih trum; moja duša hrepeni in koprne po vežah Gospodovih.« (Ps. 83, 1.) V hiši božji, pri najsvetejši daritvi, naj išče gojenec luči razsvetljenja, vzgojitelj novih moči.

Ko pride mati k vpeljevanju, takrat je navadno prvič z otrokom pri sveti maši. Naj ga prav živo priporoča varstvu božjega srca Gospodovega, Njemu, ki »vedno živi, da za nas prosi« (Hebr. 7, 25). Potem pa pri vsaki sveti maši, ki se je udeleži, zlasti pa na praznik svete Družine, na godovni ali na krstni dan otrokov in posebno gorko tiste dni, ko prejme sama sveto obhajilo. Premajhnega otroka naj pa sicer k sveti maši ne nosi; samó v nadlego bo nji in drugim. Rajši naj ga doma pomalem pouči o sveti maši, če je za varihinjo, pa čuje, da zvoni ob povzdigovanju: »Otrok moj, zdajle je prišel v cerkvi ljubi Jezus na oltar. Skleniva še midva roke in lepo moliva: Jezus, verujem v te; Jezus, upam v te; Jezus, ljubim te nad vse. — Jezus, tebi živim; Jezus, tebi umrjem; Jezus, tvoj sem živ in mrtev.« Ko pa otrok malo odraste, naj ga pa le vzame mati tuinsem včasih v delavnike v cerkev, pa naj vsakokrat izbere bolj samotno klop, kjer z otrokom ne bosta preveč motila drugih vernikov, a bo otrok vendarle videl dosti dobro pred oltar, pa naj mu mati, otročiču, lepo potihem razloži, kdo je to, ki stoji pred oltarjem (»gospod župnik so to [gospod kaplan...], oni darujejo sveto mašo namesto samega Boga: pravimo jim tudi »mašniki«) in kdo mašniku streže; opozori naj otroka na mašna oblačila, na mašno knjigo, na zlati krožnik, na kelih, na hostijo, na vino; spomni naj otroka: »Zdajle je evangelij, morava vstati, mašnik bodo brali Jezusov nauk; zdajle je darovanje, mašnik bodo darovali Bogu kruh in vino: vidiš, kako drže zlato skledico; vidiš, kako drže kelih; zdajle bo pa najimenitnejši del: povzdigovanje — Jezus bo prišel iz nebes na oltar in se bo skril v sveto hostijo (zato ga ne boš videl!), v kelihi se bo pa vino spremenilo v Jezusovo kri — jaz bom pokleknila, ti pa lepo roke skleni, pa moliva, kakor doma moliva: Jezus, verujem v te...; zdaj bo pa zauživanje: mašnik denejo sveto hostijo v usta in tudi sveto kri bodo izpili iz keliha, pa še tudi drugim ljudem bodo djali sveto hostijo na jezik, če bo kateri prišel pred oltar: to

je sveto obhajilo. Zdaj bo pa kmalu konec svete maše, mašnik bodo dali sveti blagoslov: pokrižaj se! Tako ali podobno naj razloži mati otročiču sveto opravilo: vsakikrat si bo zapomnil otročiček malo več in vedno bo pozoren med sveto mašo, znabiti bolj kot marsikdo odraslih. Če še prav ne razume svetosti in skrivnosti nekrvave daritve, nič ne de. Kdo jih pa razume? Ljubi Bog pa ne deli svojih milosti le razumnim, rajši še preprostim in nevednim. Doma naj pa mati ta pouk še bolj razširi, zlasti ondaj, ko pripoveduje otroku zgodbo o svetih treh kraljih in o zadnji večerji.

Pri petih letih bo pa otrok že toliko umen in čvrst, da bo mogel že večkrat k sveti maši. Med šolsko deco naj pa še ne hodi; najboljša je, da gre z očetom ali z materjo. Moli naj pa med sveto mašo sveti rožni venec. Mati mu razkaži molek in mu dopovej, kaj naj moli pri drobnih in kaj pri debelih jagodah in kakó ob presledkih. Če zna že tudi dostavljati »skrivnosti«, tem boljše.

Ko otrok doraste šoli, tisti čas naj bo pa obrnjena pozornost staršev glede svete maše posebno na to, da se bo otrok lepo vedel pri najsvetejši daritvi. Kaj naj otrok moli in kakó, to mu bo že naročeno v šoli. Starši naj se uklonijo brez ugovorov tem odredbam. Rajši naj drugod pomagajo, posebno bolj pridno nadzorujejo otroka. Že to ni prav, če se otrok na poti v cerkev preveč raztresa: najlepše se védejo v cerkvi tisti otroci, ki se na poti v cerkev niso potepali in preganjali, ampak so prišli lepo zbrano in dostojno v cerkev z očetom ali z materjo ali katerimsibodi pametnim domačim. Spomni večkrat otroka, da gre v cerkev pred obličje svojega nebeškega Očeta. Pri vstopu v cerkev naj se otrok lepo pokriža z blagoslovljeno vodo. S spodobnim prekrizanjem pride precej spet malo več resnobe v otroško dušo, da se živahneje zavé, kje da je in pred kom. Po cerkvi naj gre otrok lepo počasi, najlepše s sklenjenimi rokami, ne pa da bi lomastil in zijal z vsemi tremi.

V cerkvi naj gre šolar pred oltar.

Klopi niso za otroke: tam otrok čas prodaja, se zvira in ozira, psom zvoní, se igra, moli pa malo ali nič. Še slabše je, če se potikajo otroci pod korom, na koru ali v zvonici. Čimbolj je otrok v cerkvi na očitnem kraju, s tem večjim pridom je pri službi božji. Le bolehnim otrokom je dovoliti sedež v klopi. — Ko pride otrok na svoje mesto pred oltar, naj se pripogne s kolonom do tal pred Najsvetejšim, če je shranjeno v tabernaklju. V tem oziru je med našo mladino še veliko zanikarnosti. Komaj eden med dvajsetimi, pa naj si bodo dečki ali deklice, se bo vedno spomnil na poklon Bogu. Tuintam kateri komaj malo klecne in cincne, kakor znajo novodobne gospodične, če se predstavijo; znabiti pa otrok še na to pozabi. Pa odkod ta malomarnost? Starši so je vzrok, ker redko ali nikoli ne pogledajo za otrokom, kakó pozdravi Najsvetejše, ko dojde v cerkev; sami pa tudi bržčas drugače ne delajo. Pa kakó bi vsakikrat poživilo vero in strah božji v otroku dostojno počeščenje Najsvetejšega, če bi starši v tem oziru strogo nadzorovali mladino!

Ko se prične sveta maša, naj otrok takoj poklekne, če se izpostavi Najsvetejše, in naj kleči do konca svetega opravila. Če pa sveta maša ni z blagoslovom, naj pa otrok poklekne šele pri »sanktusu« in kleči dotlej, da mašnik zaužijejo iz keliha presveto Rešnjo kri. Toliko že smemo zahtevati od otrok, ki hodijo v šolo, da prenesó to trpljenje voljno iz ljubezni do Boga in brez škode za zdravje.

Natančno naj pazijo starši ali varihi otrokovi tudi na to, kakó drži otrok med sveto mašo roke. Če je otrok poučen, kdo gleda z oltarja nanj; in vé, kdo pazi nanj v cerkvi, se ne bo igral med sveto mašo z molkom ali z robcem ali s klobukom, ampak bo pazil na molitev, ki mu je bila doma naročena. Le pogledati treba, kako otroci v cerkvi drže roke, pa boš takoj lahko presodil, kateri so zbrani in kateri raztreseni, pa kake starše imajo doma. Otrokova duša se najjasneje zrcali v njegovem vedenju pri igri in pri službi božji.

Pogosto naj spomnijo starši svojo deco tudi na to, da se lepó pokriža v začetku svete maše, pri evangeliju, posebno pa pobožno pri povzdigovanju in pri zadnjem blagoslovu. Pri povzdigovanju — poučite o tem večkrat otroke! — naj se zlasti varuje, da ne bo kateri brez potrebe ropotal, kašljal, hrkal, cepetal ali se celó prerival in šepetal. Pri blagoslovu, povzdigovanju in zauživanju naj se pa vsak otrok lepó pobožno in skesano potrka na prsi, počasi in resnobno, ne pa kakor norčevaje se desetkrat, dvajsetkrat zapored, sebi in drugim v zabavo in pohujšanje. Oči naj ima otrok med sveto mašo uprte na oltar, če še ne zna brati; če pa zna, pa zdaj na oltar, zdaj v molitvenik, nikamor drugam! Pa tudi to naj starši večkrat zabičajo otrokom, naj pazijo na svoje misli med najsve-tejšo daritvijo, da ne bodo med svetim

opravičilo zadovoljno pri zajčkih in pri punčkah, pri tičkih in teličkih, pri pupci in pri papci ... in kar je še takih otroških nebes na zemlji. Povedati treba otrokom, da je to med sveto mašo grešno, to je, da je ljubi Bog nevoljen na tistega, ki nalaš-pase svoje misli med sveto mašo na takih ali enakih rečeh. Le sveto se sme družiti s svetim.

Konec svete maše naj otrok spet po-časti Najsvetejše v tabernaklju s pripogi-bom kolena do tal in odide s svojega mesta šele, ko so mašnik že v zakristiji. Po cerkvi dol lepo počasi, pri kropilniku spodoben križ z blagoslovljeno vodo, mirno skozi cerkvena vrata, pa domov po najkrajši poti brez dira in krika. Rajši naj dobi otrok doma malo več prostosti tisti dan, da po-skoči in se poigra, da le na poti iz cerkve preveč ne zbega sebe in drugih.

(Dalje.)

K Tebi pridem ...

Tebe kličem
strujen na življenja poti;
tone dan, a cilj je daleč, —
pridi, vodi me v temoti!

Tebi tožim.
Mojih vzdihov svet ne čuje,
samega brez varstva pušča me
v hipih, ko mi je najhuje ...

Tebe prosim.
Moje prošnje svet odreka,
zaničljivo me prezira,
ne privošči srcu leka.

K tebi pridem,
Mati zlata, Mati mila.
Ti me vsaj ne boš zavrгла,
niti prošnje odklonila.

Vate upam,
svetla zvezda moje poti.
Noč je temna, hoja trudna,
pelji cilju me naproti!

Limbarski.

Duhovnikova osveta.¹

Povest.

Najplemenitejša čednost, najlepši cvet krščanske ljubezni do bližnjega je ljubezen do sovražnikov. Ta ljubezen je kakor svetla zvezda na nebu, ki obseva nočna, temna

dela zemeljskih otrok; njena dela so uresničenje onega božjega miru, ki ga je Kristus prinesel na svet po svojem odrešenju. Krščanska ljubezen do sovražnikov ima zadostilno moč, ki zadoščuje za grehe onega, ki je zakrivil, in onega, ki je od-

¹ Osveta = maščevanje.

Sv. Jurij — zgled krščanskih junakov.

pustil; ljubeč kristjan postane tako sam sebi in svojemu sovražniku rešenik.

Te resnice dokazuje sledeča resnična dogodba, ki se je zgodila v Parizu.

Ob vratih cerkve sv. Ludovika v francoskem glavnem mestu je sedel že dolgo vrsto let vsak dan betežen berač, občezen pod imenom »stari Jakob«. Sedal je na stopnice pred cerkvijo, da bi prosil milodarov. Tu je posedal žalostno, govoril ni skoraj nič, le pokimal je, če je dobil miločino.

V tej cerkvi je maševal mlad duhovnik Pavlin. Večkrat je gredoč skozi vrata dal staremu Jakobu kak dar. Rojen od bogate, plemiške rodovine, se je mladi duhovnik popolnoma posvetil službi Gospodovi. Vse svoje premoženje je razdal ubožcem in bolnikom. Ne da bi duhovnika bližje poznal, ga je stari Jakob zelo ljubil.

Nekega dne zapazi mladi duhovnik, da berača ni na njegovem navadnem mestu; že dalj časa se ni prikazal. Poizvedel je za njegovo stanovanje ter se napotil nekega dne po sv. maši ga obiskat. Potrkal je na vrata podstrešne sobice; slaboten: »Naprej!« je bil odgovor. Duhovnik je vstopil in našel Jakoba bolnega na njegovem ležišču. Bil je bled in zdelan. »Vi ste prišli, gospod?« je vzkliknil bolnik, ko je spoznal dobrega duhovnika. »Zelo ste dobri, da pridete obiskat revnega človeka, kakor sem jaz. Tega ne zaslužim.« — »Kaj pravite, Jakob,« odvrne Pavlin, »ne veste, da je duhovnik prijatelj nesrečnih? Poleg tega,« je pristavil smehljaje, »sva pa tudi stara znanca.« — »Oh, moj gospod, če bi vi vedeli, če bi me poznali... Gotovo bi tako ne govorili z menoj! Ne, ne, nikar ne govorite tako dobrohotno z menoj; jaz sem nesrečnež, od Boga in ljudi zavržen...« — »Od Boga zavržen? Kaj vam pride na misel! Ubogi Jakob, ne govorite takih reči! Če ste kaj zakrivali, obžalujte in spovejte se. Bog je sama dobrota, skesanemu vse odpusti.« — »Oh, ne! Meni ne!« — »Zakaj vendar ne? Ali mar nimate kesanja?« — »Če se kesam!« zakliče Jakob glasno, medtem ko se dvigne in se ozira nemirno okoli. »Če se kesam?!

Da, da, kesam se —, že dvajset let obžalujem in ne morem najti miru.«

Dobri duhovnik se trudi, da bi ga potolažil in ga spominjal na božje usmiljenje, toda zastonj. Grozna skrivnost je ležala v globočini njegovega srca, in obupnost je branila nesrečniku razkriti zločin. Končno se vendar odloči nesrečni Jakob za obtožbo po dobrohotnem prigovarjanju duhovnika. Pripovedoval je s pritajenim glasom sledeče: »Za časa krvave revolucije ob koncu preteklega stoletja sem bil nastavljen za oskrbnika v gradu neke bogate družine. Moja gospôda je bila dobra: Grof, grofica, njuni hčeri in sin. Njim sem se imel zahvaliti za vse: za svojo službo, svojo vzgojo in srečne dneve, ki sem jih pri njih preživel. Ob strahovladi pa sem jih — izdal. Skrili so se namreč in jaz sem vedel za njihovo bivališče. Povedal sem skrivališče, da bi se polastil njihovega posestva, kakor je bilo obljubljeno izdajalcem. Izdal sem jih — vjeli so jih, jih obsodili na smrt in vsi so bili umorjeni — vsi, celo mali Pavlin, ki je bil še otrok.« — Duhovnik prebledi... »O gospod,« je nadaljeval berač, kateri ginjenja duhovnika najbrže ni zapazil, »o gospod, to je strašno! Poslušal sem njihovo obsodbo, videl sem, kako so jih vlekli v voz, kako so padle njihove glave pod sekiro krvnika... In od tega časa nimam ne miru ne pokoja. Jokam in molim zanje. Vsak dan jih vidim pred očmi. Poglejte, tu so, pod tistimle zagrinjalom...« Pri teh besedah je pokazal s tresočo roko na zagrinjalo, ki je pokrivalo del stene. »Ta križ,« je nadaljeval nesrečnež, »katerega vidite ob moji postelji, je bil last milostnega gospoda; ta-le mali zlati križec je nosila nekdanja milostna gospa. Oh, gospod, imejte usmiljenje z menoj! Molite zame, največjega zločinca!«

Duhovnik, bled kot smrt, je sedel ob bolniški postelji. Sedaj pa se vzdigne popolnoma miren, se pokriža in potegne zastor od zidu. Zagledal je dva portreta. Duhovnik je jokal. »Jakob,« je dejal s tresočim glasom, »prinašam vam od Boga odpuščanje; spovedal vas bom.« S temi besedami

se je vsedel poleg postelje, in stari Jakob se je spovedal. Ko je umirajoči končal, mu je dejal Pavlin: »Jakob, ljubi Bog vam je odpustil. Tudi jaz vam odpustim iz ljubezni do njega. Kajti oni, ki ste jim povzročili smrt, so bili — moj oče, moja mati in moji sestri.«

Bolnik je osupnil, odprl usta, izustil

nekaj nerazumljivih besedi ter se zgrudil spravljen z Bogom po usmiljeni pomoči onega duhovnika, čigar starše in sestre je spravil na morišče. — — — — —

Ljubezen do sovražnikov je najplemenitejše maščevanje. Ne moremo se bolje maščevati nad sovražnikom, kakor če mu velikodušno odpustimo.

Razne vrste darovancev Marijinih.

(Konec.)

Ivanka Gril je bila v prvem letu vojske stara 20 let. 5 let je bila že v Marijini družbi, 2 leti v bratovščini in 3 leta se že napol rada ogleduje v zrcalu. Njena pobožnost je starejša nego njena posvetnost. Slednja se je pritepla kakor gril (ščurek) v novo stanovanje. Dekle sicer ni bila prijateljica grilov, vendar je ostal pri njej od začetka kot gost in pozneje domačin. Ali ga ni mogla iztrebiti? Mogla bi bila in hotela morda tudi, toda se ne ve, kako je bilo, da mu je po drugi strani dajala potuho in jesti. Ko je šla k spovedi, tedaj je grilom slaba predla; toda ona jih je sramežljivo pokrila, češ to je moja stvar. Spovednik so potipali na rožičke teh grilov, ki so se pojavili v laseh, so poskušali streti krempelečke, ki so sprednji že brskali po možganih, srednji tiščali in jeziček — zadnji pa brcali po srcu. Vse tako tajno tihotapsko, da nihče ni mogel in ni smel kaj hudega slutiti ali sumiti. Za nekaj ur ali za nekaj dni je morala mirovati izdajalska zalega, ker so ji prišli na sled — samo Ivanka jim je na skrivaj nekaj slanine vrgla. Pa četudi bi ne, ta krivina je navajena gladi in se pozneje odškoduje. Tako se bere v Mohorskih bukvah »Podobe iz narave«. Ivanka je pozabila na spoved, grili so začeli po zasluženem počitku zopet svoje delo. Začeli so kar peti v novi prostosti. Prišli so voljaki na dopust in vsak hoče, da bi mu pisala. Vse sili za njó in tisti še posebno. Da tisti, ne morem si ga iz glave zbiti. Pa kaj mi je ponovno rekel? Kaj imaš to svetinjco, daj to proč! Zadnjič je bil že ves nevoljen in je rekel: »Kaj imaš tega h..... tu, kakor en »kapcinar«? Ivanka se je pa globlje zamislila v družbo onih, ki so prišli na dopust, in na Marijo je pozabila. Zadnje nedeljo je šla napol rada mimo gruče fantov in slišala opazko: »Bi že bila, ko bi tiste svetinje ne imela. S takimi jaz ne morem govoriti, rajši ne grem blizu, saj je drugih dosti.« Kaj je bilo konec tega pre-

mišljanja? Drugo nedeljo Ivanka ni imela več svetinje; zmagal je prešentani gril.

Cilka Muha je še mlada in dobra dekle. Je voljna vse storiti in tudi zna. Voljno se je posvetila Mariji in misli rada na njo. Samo to slabost ima, da je muha in se preveč upa vsepovsod in se marsikje v pajčevino zalati. Ko bi ji sama Marija ne pomagala in ne imela usmiljenje z nevrednim lahkoživim otrokom, bi si bila že perutnice osmodila. Oh, Cilka, nočem ti vzeti mladega veselja, pač pa je potrebno, da bi o pravem času postala bolj previdna in pametna. Šla je tudi gledat kinematograf in še zvečer — muhe pa v temi ne vidijo — komaj je še cela prišla domov.

Tereza in Liza Omedlevc sta si dobre znanke. Obe sta čez 30 let. Tereza je služkinja v mestu, Liza je kmetska hči. Od mladih nog že radi hodita k sv. zakramentom in kmalu po ustanovitvi bratovščine sta sprejeli svetinjico. Vedno sta se čutili srečne v celotni službi Marijini. Precej sta jo umevali in radi opravljali njene vaje in druga drugo vzpodbujali. Sredi poletja prvega vojnega leta je namah ugasnila njuna gorečnost in izginilo prejšnje veselje. Nič več prejšnjega užitka pri prejemu sv. zakramentov in pobožnost do Marije se jima je zazdela skrajno nadležna in brez pomena. Kakor bi se bil raj odmaknil, sta se čutili in nahajali sta se v daljni pustinji. Poskušali sta moliti, — pa je bilo kakor bi tri cente nesla ali vlekla k sv. Jožefu ali na Šmarno goro; kar dušilo ju je. Vendar so druge molitve še šle za silo, vaje usužnjenja pa nikakor ne; niti vsakdanjega namena nista mogli obuditi. Med seboj nista več občevali, tuje sta se čutili Mariji in med seboj. Liza je nehala hoditi v cerkev, doma je marsikaj predaleč porinila in vse njena okolica je čutila neprijeten preobrat. Njena pobožnost je hiral v omedlevici; Bog in Marija ve, ako bo še oživila.

Tereza pa je nekaj v šoli krščanske popolnosti čitala, da se naj duša v hudi notranji otožnosti odkrije dušnemu vodniku - spovedniku. Z veliko težavo je Tereza končno to storila. Seveda spovednik takoj spozna sitno in nevarno bolezen in Terezo očetovsko pouči, rekoč: To se navadno zgodi tistim, ki zvesto služijo Mariji. To je poskušnja od strani nebeške Matere, ki je svojega otroka nekoliko samega pustila in se za steno skrila — čakaje, kaj bo zdaj otrok storil. Ali jo bo klical, ali bo iskal poti do nje in se bo potrudil do nje za vsako ceno —, če ne drugače, pa po štirih in s prosečim jokom. Tudi se duša na ta način utrdi v dobrem in bolj spoznava svojo lastno otemoglost in bolj ceni bližino nebeške Matere. Zdaj boš zopet obnovila posvetitev in po svoji moči opravljala molitev in svoje delo. Megöče, da poskušnje še ne bo takoj konec, ker ti hoče Marija pokazati vso tvojo otemoglost. Bolj ko boš potrpehala in se zavedala, da nisi nič in grešnica, prej boš vseč ponižni Devici. Tereza še komaj doma pride k sebi in se komaj zave, da je precej lažje od včeraj. Solnce je prisijalo skozi gosto meglo, čisto jasno še ni, pa zdaj že bo. Opozorim te, draga Tereza, da se ta bolezen rada ponovi, in ne smeš pozabiti, kaj tedaj storiti.

Angela Rožmarin je že pet let darovanka Marijina in tri leta popolna abstinentska. Zrasla je v sredi viharne množice, vedno je obdana od raznovrstnih ljudi. Akoravno se ji je reklo, da ni strogo zapovedano, naj se svetinjska očitno nosi, je vendar rekla: »Tiste-le nosijo tam svoje ljubčke, zakaj jaz ne bi Marije z Jezuskom nosila?« In pravi: »Ko bi dobri kristjani odločno nastopili za sveto, za pošteno stvar kakor slabi za podlo in pogubno, tedaj bi bilo javno življenje drugače. Svetinjska me varuje. Opazila sem mnogokrat, ko je zapazil pri meni svetinjo, je pametno z menoj govoril, je odjenjal.« Nekoč so se ji pri neki gostilni rogali fantje in so rekli: »Zato nosi to, da je ne vzame konjederec.« Ona pa se je hitro odrezala: »Konjederec je še lahko pošten človek, vi ste pa stekli psi.« Je že res, boš rekla Ivanka Gril, ki si že tudi nekaj skusila, pa tudi je resnica, da potem začno zmerjati in govoriti čez vero in duhovnike in se na ta način Bog žali in Marija onečasti. Angela, kaj praviš na to? Sem to že tudi skusila, toda vprašanje je, ali se Bog z zmerjanjem slabih kristjanov več žali, ali s pogumnim spoznavanjem krščanskega pre-

pričanja bolj časti? Angela, prav imaš, če bi Ivanka poslušal, tedaj naj se kristjani skrijejo v cerkev za oltar, doma pa za peč. Bog gleda bolj na eno srce, ki ga resnično ljubi, kakor na deset drugih, ki so mu zoporni. Zares dekleta, s krščanstvom na dan in se ne sramovati pobožnosti! Nekateri bodo rekle: »Angela je napuhnjena.« Zaradi tega ne. Pogledajte napuhnjene dekleta, kako se obnašajo v javnosti! Odločno kazati poštenost in krščanstvo se jim zdi neolikano, in moškimi bodo redkokdaj kaj žalega rekle. — Vendar te Angele ne smemo samo od zunaj gledati, ona živi svoje notranje življenje. Tam je glavna reč. Več kot zunanjih bojov med ljudmi je prestala ona notranjih bojov. V teh bojih ji je dobro služila prava pobožnost do Marije. Molila je in premišljevala, kakor velela bratovščina. In tu je spoznala, kaj je Bog, kaj naš Jezus, kaj Marija, kaj človek, kaj je sama in kaj svet. Pred leti še sanjala ni o tem, kar ji je sedaj tako jasno. Bog in Marija tako vzvišena, svet pa kakor kako dvorišče. Prej so ji bile pridige in nauki v Marijini družbi pusti in brez pomena, zdaj ji je vsak stavek zveličanske koristi. Povem ti, pogumna Angela, da te čaka še precej bojov, pa tudi lepa krona po končni zmagi. Le pogumno naprej, v tebi deluje Sv. Duh!

Jožef Hrašč. Kdo pa je ta? Ta je vojak. Ali morebiti suženj Marijin? Da, ves kakor cesarski. Pisal je svoji sestri: »Rada beri knjigo »Kraljica src«. Če boš znala prav brati, se boš najlepše naučila Marijo prav častiti in za Jezusa živeti.« Iz teh besedi je jasno, da mu je omenjena knjiga zvesta tovarišica v strelskem jarku in večkrat edina tolažba. Ko je prišel na dopust, so ga vprašali duhovnik, ki so ga sprejeli v bratovščino: »Fant božji, ali se nič ne bojiš, ko se kažeš tako veselega?« — »Samo tega se bojim, da bi ne postal hudoben, ali pa, da bi ne mogel več na Marijo zaupati, kakor tam nekateri.« Duhovnik skoro ne verjame svojim ušesom in vprašljivo gleda mladeniča. On pa pravi: »Dodeljen sem zopet k pehotni kompaniji in hočem storiti svojo dolžnost.« Doma se je izdal, da si je med vojakmi skušal dobiti tovarišev, ki bi z njim molili, in včasih je kateremu kaj čital iz »Kraljice src«. Slišal je tudi psovke, pa vračal jih je s sočutnim srcem. — Malo, a vendar nekaj takih hrastov imamo v bratovščini. Marija naj jih ščiti v življenju, v smrti pa naj jim pokaže Jezusa!

„Iz moje celice“.

Pesmi. Zložila M. Elizabeta.

Založil uršulinski samostan v Ljubljani.

Že dalj časa se je oglašala v »Bogoljubu« pesnica, ki je pod skromnim imenom M. Elizabeta pela pesmi prav posebne vrste. Tu ni bila sama beseda in sama rima, ampak v teh gladkih in gorkih verzih je bilo življenje. Nobena beseda prazna, vsaka podoba živa, vsaka primera naravna. Tu ni bilo nič prisiljenega, ampak vse resnično čustvo, ki je iskalo sebi primerne izraza v besedi. Vsebina in oblika sta bili obe enega kova; obe enako preprosti, pa tudi obe enako tehtni: izvor sta imeli v Bogu vdanem srcu pesnice-redovnice. In že tedaj se je tuintam izrekla želja, da naj Elizabeta povije svoje pesmice v zbirko in jih skupno izdā. Danes leži pred nami knjižica, lična, okusno opremljena, skrbno urejena in že na oko tako ljubka, kot so ljubki in skrbno negovani verzi, ki jo prepletajo.

Elizabeta je pesnica, ki poje iz srčne potrebe, ne da bi se silila k petju. Pesnikovo srce, če naj res poje, mora biti polno ali ljubezni ali sovraštva — ali pravzaprav obojega; zakaj ljubezen do ene stvari poraja v srcu sovraštvo do vsega, kar ljubljenemu predmetu sovražno nasproti stoji. Čuteče srce pesnikovo se oklepa z vsemi močmi predmeta, ki ga je vzljubilo, in prav tako z močjo odbija vsak naval, ki bi mogel čast ljubljenca kakorkoli kratiti. Tako stoji srce vedno na straži in le začasno počije, radujoč se sreče in zmage, da potem na novo poseže vmes, ker — vojska je človekovo življenje na zemlji.

Zbirka »Iz moje celice« je nekako tak trenutek, ko srce počiva v uživanju tega, kar je dosegle. V vsestranski harmoniji samo s seboj in s svojim Bogom ogleduje svoj zaklad in izliva svojo srečo v verze. Elizabetine pesmi so vse tako solnčne, harmonične, polne idealizma in optimizma. Kakega »svetožalja« ali zdihovaljanja ne pozna, ker tudi v žalosti najde svetel žarek upanja in tolažbe. Z žalostno Marijo žaluje (89), a ta žalost ni obupna; ker Marija je prav zato, ker je sama skusila vso žalost, sedaj tolažnica vseh žalostnih... In kako lepo zna Elizabeta zapeti evharističnemu Jezusu v slavo! Kako zdrava je njenā mistična ljubezen! V tem oziru je Elizabetina pesem zgled in vzor, kakšna mora biti krščanska mistična pesem. Ona ne obtiči v sentimentalnosti, kot se to take vrste pesnikom rado zgodi; ampak vsa čutnost je pri njej použita od višje duhovnosti. Lepa je narava in božje stvarstvo, a lepo je le v Njem in po Njem. Celo ponočne zvezde s kra-

ljico luno je ne mikajo toliko, da bi obstala pri njih, ampak priganja jih, naj hite in se umaknejo raz kupolo nebes (29), da se čim preje zdani, ker jutro ji bo prineslo kralja v obhajilu... Ob izpostavljeni monštranci (27) je prepolna nadnaravne sreče. Njena čustva pri tem so tako zdrava, rekel bi: praktična! On je tukaj, in ti mu lahko vse poveš, potožiš, ga gledaš, uživaš... Nikjer nič nezdravega, zgolj čutnega, posvetnega! Vse zemeljsko je poduhovljeno, pri tem pa vse tako živo, sveže, delavno... Svojim cvetkam priliva in komaj čaka, da vzbrstē (16). — Zakaj? Ne zavoljo cvetlic, dasi so lepe že same po sebi; ampak zato, da jih bo postavila na Njegov oltar, in da bodo ponoči namesto nje molile k Njemu... Elizabetina pesem je živa meditacija (premišljevanje); od vidnega se dviga do nevidnega ter naposled izzveni v »duhovni šopek«.

Veliko važnost polaga Elizabeta na obliko in izraz. Kar je sama občutila, tisto skuša podati prav tako kot je bilo občuteno. Zato obleče veselo pesem v veselo, žalostno pa v žalostno obleko (obliko). Vzemimo le št. 31. Kako opiše polni dan! Tu so sami naglašeni á, ker solnce lije življenje v naravo. Pride večer z odlomljenimi i, ki nam nosi pozdrave preko višin in dolin iz zvonikovih lin. Noč je sicer noč — zato dominira o — pa srebrom pretkana, zato je tisti o vedno še jasen in svež. Pa kaj so naposled vsi tisti a, i in o proti vriskajočemu a, ki se kakor vesel vzklik utrga iz dna duše ob misli na jutro in oltar in hostij žar... Ali pa št. 35. Kako je začetek nedolžno-vesel, kar boš čutil zlasti, ako jo bereš neposredno za prejšnjo na str. 33. Vsa pesem je skoziinskozi polna mirnega notranjega veselja! Vriskajoča je 9., pogumno stopajoča 95., žalostna 159., prazniški sta 152. in 154. — Elizabeta ne pripoveduje z besedami, ampak s podobami, zato je pri njej vse živo. V št. 24. hoče povedati to-le misel: Kako srečen si, o človek, ki smeš svojega Boga prejemati, ko ga niti angeli ne smejo. Pa kako ona to svojo misel obleče? Najprvo nas postavi ponoči v cerkev, kjer je vse tiho; le večna luč trepeta pred oltarjem in limbar šepetne pred tabernakljem. Potem pa pusti, da se razmaknejo prostori, in angeli tistih, ki bodo drugo jutro prejeli sveto obhajilo, se bližajo po vrsti. Vsak poljubi tlak pred obhajilno mizo in blagruje svojega varovanja, ki bo smel drugo jutro na tem prostoru klečati in se v sv. obhajilu združiti s svojim

Bogom. Celó ciborij se jim odpre, da smejo zreti na posvečene sv. hostije, ki so pripravljene njihovim varovancem. Spričo neumrljive ljubezni božje blagrujejo človeka, češ:

— edino ti prejeti smeš
Boga, ki vekomaj kraljuje,
mi ga ne smemo...

Tako zna Elizabeta notranjo misel nazunaj predočiti. Tako misel ostane potem v duši čitateljevi brez primere bolj trajno in globoko. In to je prednost, ki jo ima umetnik pred — recimo — učenjakom. Učenjak kratko, suho, nakazano — umetnik živo, vidno globoko...

Elizabeta rada jemlje svojim mislim primere iz narave. V opisu narave je polna čustva in gorkote; saj to je pri pesnici kot je Elizabeta, samoobsebi umevno. Globoko vernemu duhu se v krasoti narave razodeva neskončna lepota božja; ker vse, kar je v stvarih res lepega, je odsev božje lepote. Tudi primere so jasne. Le v št. 33. si čitatelj na prvi mah predstavlja smrekove vrhove prevlečene s srebrom (snegom), ko v resnici pesnica misli na jutranjo roso. V 48. pa primerja človekovo dušo s solzo božjo, katera primera je morebiti manj točna. Drugače pa ne boš niti v primerah, niti v rimah dobil kaj prisiljenega ali nenaravnega; kar je pri tako bogatem številu misli, ki so vse navezane na umerjen izraz, vsekako priznanja vredno. Rima in verz ti pri Elizabeti žuborita kakor potoček, vmes pa se vežejo in vpletajo misli tako naravno, kakor da so si brez ozira na rimo same poiskale ravno tak sebi primeren izraz. Tu se umetno družijo z naravnim v tako harmonično enoto, kot smo to svoj čas občudovali na mojstru Gregorčiču in to v tej zbirki občudujemo ne manj na njegovi učenki.

Vsekako pa svetujem Elizabeti, naj opusti način kot ga rabi v pesmih 17., 41., 91., 150., kjer se kitice brez notranje potrebe enako začenejo in končavajo. To vzbuja vtisk umetnega in narejenega. V tej maniri se je preveč naslonila na Wöhlerjevo, ki tudi rabi ta način, a ne sebi v prid.

* Tudi v izbiri predmeta se opaža pri Elizabeti neka enoličnost. Ne sicer da bi eden in isti predmet obdelala dvakrat enako (ker vselej gre po drugem potu do cilja), vendar se ne more reči, da ni nekaj ponavljanja v tehle pesmih: štev. 102., 106., 114., 116.; ali pa 141., 143.; ali pa 139., 145. Priznam, da v pesmih, ki so objavljene ob raznih časovnih prilikah, taka podobnost ne pride toliko do zavesti; v zbirko povite in druga poleg druge postavljene pa opozoré. Zato bi bilo Elizabeti v prid, ko bi

predmetne meje v gotovo smer razširila in bi tako njena pesem vsebinsko pridobila na razsežnosti. Eno smer ji hočem tukaj nasvetovati.

Notranje življenje, Bogú vdana mistika, duhovno zedinjenje z Bogom: to je polje, kjer je Elizabeta kot pesnica na svojem mestu. Teh mej naj se tudi pozneje drži in v teh mejah naj se izpopolnuje. Toda notranje življenje, kakor vemo, se pojavlja v treh fazah, ki jih v mistični teologiji zaznamujemo s trojno »potjo«: očiščujočo, razsvetljujočo in združujočo. Pesnica Elizabeta se nam je dozdej pokazala skoro izključno na zadnji, najvišji stopinji. Ali bi ne posegla ona tudi v prvi dve? Tu bi našla še cel neodkrit zaklad, ki bi se dal izrabiti kot hvaležen predmet umetniški obdelavi. Nekaj lepega bi bile razne slike notranjih bojov, ki nastajajo v bogaboječi duši in jo spremljajo na njeni poti proti višku. Potem dušna suhota, notranja zapuščenost, malodušnost... Katera bogoljubna duša že ni občutila vsega tega več ali manj? Kako hvaležno za umetnika n. pr. spremljati tako trpečo dušo iz globin in teme navzgor proti luči in svetlobi! Svetujem torej, da naj Elizabeta (seveda če čuti za to poklic in sposobnost) poskusi biti pesnica-glasnica tudi takih duš. Zagotovljena naj bo, da bodo njene pesmi dobile odmeva v tisočih srcih...

Da bo pa mogla bujnost notranjega življenja vselej točno izraziti, zato naj se po potrebi zateče tudi k prostemu verzu in k prosti rimi. Verz in rima sta nekaj lepega; po njih pesem zveni in poje. Vendar moreta biti včasih nekaj pritisk na pesnikovo prostost; ker tuintam bi se mogel umetnik izraziti vse bolj na globoko, ko bi vezan ne bil. Takrat je čas, da se na ljubo notranji resničnosti umakneta rima in verz. Tako moderna umetna pesem tudi s pridom dela.

To bi bilo par nasvetov, ki naj jih Elizabeta premisli in — če se ji zdi — vpoštevá.

Naposled pa želim ljubki knjižici mnogo uspeha in blagoslova. Želeti je, da bi se knjižica po vsej slovenski domovini, zlasti med mladino, kar moč razširila. To je knjiga, ki naj bi jo zlasti slovenska mladenka imela kot svoj »ljubezenski brevir« vedno pri sebi. Iz nje se bo učila ceniti svojo pravo čast in srečo. Srce se bo ob čitanju teh kitic prepojilo z najblajšimi čustvi. Tako srce pa bo potem sposobno za vse lepo in vzvišeno. Zato pa naj bo tudi Elizabeta vesela svoje zbirke; ker dasi redovnica, živeča v tesni celici, je kot umetnica vendarle prava misijonarka v službi božji.

Pavel Perko.

Vzor mladeničev — † Ernest Mlakar.

(Dalje.)

4. Dijak in gojenec Misijonske družbe.

Lepo opisuje † Ernesta kot dijaka in gojenca Misijonske družbe njegov bivši profesor in razrednik vlč. g. dr. Jožef Debevec v dijaškem listu »Mentorju« (letnik 1916/17., št. 1-2): »Jeseni leta 1911. je prišel † Ernest v drugi razred I. drž. gimnazije. Takrat sem ga spoznal. Imel je 43 součencev, torej dosti prilike za veselo tekmovalstvo. Kako je to nekaj lepega, taka velika truma dijakov-sošolcev! Po veliki cesti marširajo, v nedogledno daljavo se vspenja njih cesta, v upopolno prihodnost, v življenje... Mlakar je marširal vedno v prvi vrsti (bil je vseskozi odličnjak) in tudi v njej nekako v sredi (imel je vedno vse »prav dobro«, časih z odlikujočimi pripombami, samo dvakrat v enem predmetu »dobro«). Bil je dika in ponos razreda. Sošolci so ga ljubili in spoštovali. Kadar je pri slovenskih urah — na profesorjev ukaz — čital svoje naloge, se je vse smejalo. Bil je šaljiv pripovedovalec. Kot četrtošolec je z zlatim humorjem (šaljivo) popisal, kako je bilo, ko ga je oče prvič vzel seboj v Trst; popis obsega 28 strani (cel zvezek). Mlakar je bil najboljši stilist v razredu. Marsikaterega dijaka bi ta spretnost omamila, bi si začel domišljati, se sam sebi zdeti; našega Ernesta take misli niso nikdar motile. Ni namreč hotel postati pisatelj, temveč nekaj drugega. Kaj? Dočim večina dijakov v tretji ali četrti šoli še nima — mislim — določnega cilja pred seboj, ampak maršira po tisti široki cesti, ki se imenuje gimnazija, naprej zato, ker starši tako hočejo in ker bi profesorji dali slabe rede, ako bi se fant ne učil, je dijak Mla-

kar že prav zgodaj — morda že v prvi šoli? — sklenil postati — misijonar... V ta cilj torej, da postane misijonar, je mladi dijak uprl svoje bistre oči, svoje jasno čelo; ta vzor je imel nepremično pred očmi; vse, kar je snoval, česar se je učil, naj bi služilo le temu vzoru. V prostih urah se je učil jezikov; italijanščino je govoril in pisal brez hibe, čital je hrvatske knjige in predelal že bolgarsko slovnico. Vse to do začetka šeste šole! Njegov bistri um je dalje že zarana spoznal, da mora biti misijonar posebno podkovan v »vedi svetnikov«, in glej! začne se temeljito baviti — nižjegimnazijec — s krščansko askezo! V pismu z dne 14. marca 1916, katero je pisal svojemu bivšemu prefektu v zavodu, č. g. A. P., čitamo: »Bral sem malo povesti in romanov, kar mi pa nič ne škodi. Bral sem največ asketične (nabožne) knjige, kar mi je veliko koristilo in mi še. A obžalovati moram, da se nisem kaj več pečal s knjigami apologetične vsebine. To sedaj bridko občutim.« Najljubša knjiga mu je bila Kempčanova: »Hodi za Kristusom«. Praktično se je izobraževal v askezi v domači marijanski kongregaciji (pogosto sv. obhajilo, ljubezen do Marije!) ter ob pridigah in govorih svojih gg. prefektov, ki si jih je vse točno zapisal (našli so se v »zapuščini« štirje zvezki).«

Ptič ima, da se more dvigati v jasne višave, dve perutnici; tudi naš Ernest jih je imel: ena je bila askeza (pobožnost), kakor smo videli; za drugo si je pa izvolil — abstinenco. Že od tretje šole se je resno bavil s tem vprašanjem: čital »Zlato dobo«,

sogojencem predaval (s skioptikonom), pisal v »Zlato dobo« članke (»Vince brca okrog srca«, »Zlata doba«, 1915, št. 55.; »Alkohol in melanholija«, str. 100.; »Pijanska bandera«, str. 137., 155.; »Slika slovenskega dijaštva«, str. 109.; »Krovec«, povest, avgustova številka 1916), zlasti v »Dijaški kotiček«. Tudi abstinentsko prizadevanje je merilo na isti črj, kakor vse drugo: gotovo je vedel, da je največja ovira misijonarju pijanstvo. Kako bi bil enkrat uspešno deloval, je pokazal že kot tretješolec, ko je o počitnicah v Divači po neki veselici nastopil s humoristično-satiričnim govorom in namah pridobil lepo število mož in fantov za abstinenco; ali v Ljubljani, kjer je med sošolci dobil dve tretjini abonentov. Pa ne samo pridobil jih je, temveč tudi pridržal s tem, da jih je neprenehoma bodril k vztrajnosti.

Le en majhen dokaz. V rokah imam vojno dopisnico, ki jo je pisal sošolcu P-u iz W. na Štajarskem dne 16. januarja 1916: »Torej si še vedno abinent? Bravo! bravissimo! Jaz sem seveda tudi! Iskrene abinentne pozdrave...«

Zlasti sogojencem v zavodu je v tem zmislu pridno dopisoval. Je v teh ljubkih pismih nekaj apostolskega, misijonskega.

Pomenljive so tudi besede, ki jih je pisal svojemu prijatelju St. v M. 30. januarja 1915 in 9. avgusta istega leta: »Kdor je dober dijak, mora biti vnet za vse dobro — tudi za abstinenco, ki ima samo dobre lastnosti na sebi: delo za Boga, za narod, popolno čednost zmernosti itd. Nikar preveč ne zdihuj, da si sam; raje Boga zahvali, zakaj če še tega samega ne bi bilo, kdo bi delal. Le delaj, mi ne moremo, smo poklicani k drugačnemu delu...«

Proti temu jasnospoznanemu cilju torej, s temi velikimi mislimi je korakal rajnik krepko po veliki cesti naprej... Kar ga zadene o počitnicah po peti šoli klic: v vojno! Za vse, kar ga je čakalo, je bil dobro pripravljen, tudi na najhujše. Dne 18. oktobra 1915 ga je odpeljal vlak proti zeleni Štajarski, kjer je bival več mesecev, zdaj tu, zdaj tam. Slejkoprej je njegov

svetli smoter, dovršiti študije in potem — misijonar.

Dà, tak je bil pokojni Ernest. Marljiv ko čebelica, vzoren v vsakem oziru. Njegovo vodilo so bile besede Ferrinijeve (Contardo Ferrini, italijanski vseučiliški profesor): »Moli, uči se, ubogaj rad — in srečen boš.« Te besede si je postavil v svoj načrt, večkrat jih je omenjal in se sam zvesto po njih ravnal.

Kake pojme je imel † Ernest o dolžnostih dijakov, zlasti onih, ki bivajo v zavodih, kaže naslednje pismo:

B., 20. VI. 1916.

Predragi sogojenci!

Šolsko leto se bliža h koncu. Kmalu se boste razpršili na vse kraje na počitnice. Vlč. g. prefekt vam bodo gotovo dali potrebne nauke in nasvete, kako se vedite o počitnicah. Kljub temu mislim, da ne bo odveč, ako vam tudi jaz kot vaš starejši sogojenec, dokler ste še skupaj, napišem par vrstic in dam nekaj migljajev.

Že star pregovor pravi, da dokler kako reč imaš, je ne znaš prav ceniti; kadar jo pa izgubiš, takrat šele izprevidiš, kaj si imel. Upam, da pač vsak izmed vas vé, kaj ima v zavodu, vidi, kakšne dobrote prejema od zavoda in svojih predstojnikov, vendar pa ta ali oni tega ne zna prav ceniti; zato pa se tudi do svojih dobrotnikov morda ne vede tako, kakor bi se moral. — Dobro se mora z dobrim povračati. Pomislite, kaj je tisto »dobro«, s čimer boste vi svojim dobrotnikom dobrote povračali. Gotovo molitev zanje. Pa še nekaj: to, kar jih bo veselilo. Kaj pa jih bo veselilo, s čim jim boste veselje delali? Gotovo s tem, če boste iz hvaležnosti do njih in do Boga natančno izpolnjevali svoje dijaške dolžnosti in še posebej dolžnosti, ki jih imate kot gojenci misijonskega semenišča. Zdaj ob koncu leta se bo videlo, kako ste izpolnjevali med letom prvo dolžnost. A še večje važnosti za vas bi pa bilo spričevalo glede druge vaše dolžnosti: pridnost, ubogljivost, pobožnost, gorečnost, odkritosrčnost itd. O počitnicah ničesar opustiti, na kar ste

bili v zavodu navajeni — samo učenje izostane, a popolnoma tudi to ne. Torej: ravno tiste molitve, iste pobožne vaje, ista bogoljubna opravila — ako ne več. Zlasti glejte, da boste ostali zvesti Marijini sinovi in trdni, stanovitni abstinentje...

Vse, kar tu Ernest tovarišem priporoča, je izvrševal sam, v zavodu, kakor o počitnicah. Dà, Ernest je bil eden izmed tistih redkih dijakov, ki je spoznal, da se mora dobro z dobrim povračevati. Hvaležnost ni spomladanska, ampak jesenska cvetlica. Redkokdaj se pokaže spomladi, v mladosti, in če se že pokaže, hitro jo popari slana. Največ dijakov, tudi dijakovgojencev, misli, da so dobrote, ki se jim delé, nekaj samoobsebi umevnega, in sprejemajo jih z brezbriznostjo. Morda niso tako redki slučaji, da nimajo dijaki za svoje učitelje in predstojnike drugega, kakor zabavlje in priimke. Tako pa Ernest ni umeval hvaležnosti. Ljubil je svoje učitelje in predstojnike. Kakor je razvidno iz njegovega zapisnika, je dosegel pri svojih sošolcih, da so sklenili, da bo vsak, ki bo izgovoril kako tujko ali izrekel kako kletvico, ali dal priimek svojim profesorjem, izmolil za kaznen dve češčenamariji. Njegovo hvaležno srce je peklo vsako zaničevanje predstojnikov. Povračeval jim je dobro z dobrim, prav kakor piše v svojem pismu in kakor smo videli iz povedanega. Kolikokrat se je spominjal svojih predstojnikov in profesorjev o počitnicah, kolikokrat je priromala njegova ljubezniva dopisnica od vojakov v roke njegovim dragim! V zapisniku ima natančno označeno, kdaj je pisal svojim domačim, predstojnikom, profesorjem itd., da bi pač nikogar ne prezrl. Celo med granatami jih ni pozabil, še tedaj ne, ko je bil potreben počitka. Saj je pisal 8. julija 1916: »Granate in mine se še vedno razletavajo krog nas. Hotel sem se spočiti, šest dni nisem toliko jedel, kakor prej v enem dnevu, pa sem se spomnil, da nisem skoraj nikomur nič pisal. Spomnil sem se svojih domačih, vas, sošolcev in drugih mojih dragih. Pa ti spomini so mi obtežili srce. Po dolgem času sem se raz-

jokal...» Ravno ko je v strelskem jarku zopet vršil svojo dolžnost hvaležnosti in ljubezni in pisal svojim dobrotnikom, mu je granata zdrobila hvaležno srce — hvaležno do smrti.

† Praporščak Albin Peterlin.

Česar smo se bali, to nas je zadelo hudo in težko: lačna smrt nam je nenadoma ugrabila ljubljene Albin Peterlina. Resnica, že to-

Albin Peterlin.

likokrat potrjena v sedanji vojski, je, da padajo v hladne grobove vedno najboljši in najbolj delavni. Razumem žalost vseh tistih, ki jočejo za rajnim Albinom. »Osmi je, ki ga je bojno klanje ugrabilo našim upravičenim upom,« tako mi piše bivši Albinov prefekt. »In eden najboljših in najbolj značajnih je,« tako more sleherni, ki je poznal rajnika, reči o Albinu, gojencu zavoda sv. Stanislava.

Peterlin je bil vesele narave. Ni ga potrla zlepa kaka težava, tudi v žalosti je znal

biti vesel. Težko so ga šolali njegovi stariši, to je vedel; a vedel je, da Bog svojih ne zapusti. Celó v trenutku, ko mu je bojni vihar pótgnil k sebi tudi očeta, ni izgubil srčnosti. Sam mi je pravil, da mu je bilo hudo tisti čas. »A kaj bom žaloval, ko vidim, da nič ne pomaga. Bolje storim, da nadomestim očetovo moč s svojo in primem za gospodarstvo. Potolačim s tem mater in sebe.« Tako je govoril. Pomagal je res domačim pri delu. Doma je bil v Preserjah pri Homcu.

Ljubezen do staršev mu je bila globoko vsajena v srce. Vedel je, da jih ne razveseli z nobeno rečjo bolj kakor z dobrim učenjem in lepim vedenjem. Učil se je prav dobro, večina njegovih spričeval je odlična.

In vedenje? Redki so bili dnevi, da bi ne bil pristopil k mizi Gospodovi. In Gospod mu je dal, česar je potreboval: razum za dobro umevanje in čednosti za lepo življenje.

Samoposebi je umevno, da je ljubil tudi Marijo. Kot kongreganist se še bolj zrcali rajni Bine, tako smo ga klicali v zavodu. Mnogo se je trudil kot tajnik, kako bi med člani povzdignil ljubezen do Matere božje; zato je vspodbujal k delu pri raznih odsekih, zlasti pri obhajilnem in misijonskem. Sam je sodeloval pri pevskem odseku, da bi s pesmijo povzdigoval čast Marijino. Hudo mu je bilo, če ni videl pri sokongreganistih tega ognja. Spominjam se, kako je prišel nekoč — bilo je v osmi šoli, par mesecev pred odhodom k vojakom — k meni in pravil, kako mu je hudo, ko vidi, da so nekateri le po imenu kongreganisti, a ne po resnici. In razložil mi je cel načrt, kaj bi in kako. In ko je lansko leto poslal za praznik Brezmadežnega Spočetja posvečenje, so bile njegove besede skoraj izmed vseh najbolj prisrčne.

Vse to je delalo rajnega Albina prikupljivega v zavodu pri gg. predstojnikih kakor tudi med sojugenci, zunaj pri domačih ljudeh in v društvu, kjer je mnogo deloval.

Še nekaj je zanj značilno. Že v mladih letih je videl veliko bedo našega ljudstva. Koliko je ljudi, ki nočejo živeti trezno in se rajši utapljajo v alkohol in revščino. Smilili so se mu taki ljudje in sklenil je pomagati jim pozneje. Postal je abstinent že v zgodnjih gimnazijskih letih in vztrajal do mature. Verjetno je, da je držal to obljubo tudi pozneje, a znano mi ni.

Tako se je pripravljaj naš Albin na svoj poklic. Utrditi se v dobrem, bogoljubnem življenju in veliko se naučiti, to je bil njegov namen, katerega je dosegel. In mislil je stopiti v svet, zanj najprimernejši stan. Bil je že sprejet v ljubljansko semenišče, a vojska mu je, žal, prekrizala načrt. Ko sem ga še par

tednov pred smrtjo vprašal, kam misli po vojni, če mu bo sreča mila, mi je kratko odgovoril: »Kam drugam, kakor za Teboj.« Bil sem vesel tega poročila. In prosil sem Boga, da bi ga ohranil in pripeljal res za menoj.

Med tem je rajni Bine vestno izvrševal svojo dolžnost pri vojaki, ker vedel je, da ga je božja volja postavila v vojaški stan. Bil je ljubljenec moštva, tako mi je sporočil prost vojak, ki je slušal Albinove ukaze. Iz njegovega službovanja nam je ohranjeno pismo, ki ga je pisal svojim staršem pred odhodom na bojišče: »Danes smo bili pri spovedi, jutri gremo k sv. obhajilu. S tem sem pripravljen na vse. Brez skrbi in veselo bom odšel naprej« (pisano 21. julija 1915). Lahko je zapisal te besede, ker je poznal dolžnost nasproti svojemu Bogu povsod in ker je veroval v božjo pričujočnost. Vesel je odšel na bojišče. Niti ene karte nimam, dasiravno mi jih je precej pisal, kjer bi tožil. Ostal je junak, dokler mu ni sovražna granata razbila glave.

In tedaj so bili poteptani naši upi. Izgubili smo moč, ki jo težko nadomestimo. A za rajnega Albina je le dobro. Končal je boj in govori lahko:

»Zdaj mi je prihranjena krona pravice, katero mi bo dal Gospod, pravični sodnik.«
Počivaj v Gospodu, dragi Albin!

F. M.

† Ivan Slana,

klerik Misijonske družbe v Gradcu.

Dne 9. februarja 1917 je zaspal v Gospodu Ivan Slana, klerik Misijonske družbe v Gradcu. Rojen je bil 23. avgusta leta 1895. v Vnanjih Goricah pri Ljubljani. Šola se je kot gojenec dijaškega doma Misijonske družbe v Ljubljani z odličnim uspehom. Srečen je bil, ko je bil pri naboru spoznan za nesposobnega za vojaško službo in je tako mogel slediti svoji iskreni želji: vstopil je v semenišče Misijonske družbe v Gradcu. Toda mučna bolezen ga je položila na bolniško posteljo. V največjo vzpodbudo vseh je prenašal deset mesecev svojo hudo bolezen. Ko je bil 6. decembra 1916 previden in je smel narediti svete obljube, je bil presrečen. S težavo in tresočo roko je še pisal 25. januarja l. 1917. svojemu bivšemu prefektu v Ljubljano: »Na dan sv. Miklavža sem bil previden. Napravil sem tudi svete obljube, kar je bila moja največja sreča. In od tedaj sem tako srečen, da se mi zdi, da ni srečnejšega človeka. Bolezen mi je tako lahka in moja edina želja je, v tej bolezni se združiti z Jezusom, kjer ga ne bom mogel več žaliti.«

Njegova smrt je bila, kakršno vse njegovo življenje: mirna, vdana, vzpodbudna. »Kakor

angel,« piše njegov semeniški ravnatelj, »je šel ta dobri dečko v svojo domovino.« Sedaj sta skupaj sorodni duši, zvesta prijatelja in častilca Marijina — Ernest Mlakar in Ivan Slana. Ko se je v zavodu ustanovila kongregacija, je bil Mlakar izvoljen za prednika, Slana za namestnika, v abstinentskem krožku je bil Mlakar predsednik, Slana tajnik. Kakor sta se v življenju ljubila, tako sta združena v smrti.

Franc Razdevšek iz Gornje Ponikve, umrl 13. grudna 1916 pod snežnim plazom v tirolskih gorah, star 24 let. Bil je zgleden mladenič, izvrsten sin Burjekove matere-vdove, ljubezniv brat dveh dobrih sester in enega pridnega brata-vojaka, nadebuden kmetovalec. (Slika njegova je bila v zadnji številki.)

Dekleta, kaj pa pišete?

V eni zadnjih številk »Bogoljuba« je člančič: »Dekleta, kaj pa pišete?« — Dovolite, da pristavim nekaj svojih misli k temu sestavku.

Prvič: Nikakor ni to res, da bi bilo vsako pismo dekleta fantu že samo na sebi grešno, kakršno — vsaj meni se zdi — je prepričanje »N. J.«-ja, ki je podpisan(a). On(a) gotovo piše in svari iz najboljšega namena, a vidi se, da ne pozna človeškega življenja. Če pišejo dekleta res grešne ljubavne stvari, ima prav! Toda treba ločiti. Marsikatera ima na bojišču ali sploh pri vojaki svojega ženina. In temu naj bi ne smela pisati? Na vsak način in celó prav je to, da mu piše. Saj poštena ljubezen, ki ji je edini namen zakon, in kjer je tudi upanje, da bo zakon mogoče skleniti, in sicer kakor hitro bodo razmere dopuščale, ni grešna, ampak neko naravno nagnjenje po božji volji. Sicer bi ne bilo mogoče zakona sploh. Popolnoma pa se strinjam z dopisnikom, naj tudi v tem slučaju nevesta, dekle ne piše neumnosti. Sam

pa dobro vem, da taka poštena dekleta pišejo zelo pametno — priporočajo ženinu, oziroma izbranemu fantu, naj ima vedno pred očmi Boga, naj moli pridno, se priporoča preblaženi Devici, naj pridno prejema po možnosti sv. zakramente in se tako obvaruje greha. Če je zakon svet, je gotovo nekaj svetega tudi taka priprava nanj. Koliko fantov se ravno na ta način obvaruje padca v tujih krajih! Misel na drago osebo doma, s katero ga veže resna obljuba zakona, mu niti misli na druge ne pusti v glavo, oziroma se jih lahko otrese. Poznam mnogo krasnih fantov, v vsakem oziru poštenih, idealnih, ki jih to, kar sem bil omenil, drži poleg drugih sredstev povsod pokoncu in na pravem potu. — Na vsak način pa najstrožje nastopiti proti dekletom, ki brezmiselno čečkajo in pišejo vse navzkriž. To so seveda primode, kakršnih ne manjka nikjer. Piše se tudi skrivaj — odda se na pošto — kdo ji pride na sled? Proti takim je povsod treba strogo nastopiti!

I. K., vojni kurat.

Zakaj potrebujejo misijoni denarja?

Že pri nas, če kdo začne kako novo podjetje in hoče, da bo dobro šlo, potrebuje veliko denarja. Kaj moramo reči šele o obširnem svetovnem misijonskem delu, koliko denarnih podpor šele to potrebuje!

Večina misijonov nima nobene glavnice, iz katere bi se vzdrževali, ampak so navezani le na podporo usmiljenih src katoliških vernikov. Če se ta zmanjša ali iz-

ostane, so izročeni na milost in nemilost največjemu pomanjkanju, če ne celo smrti. Tako se godi sedaj v vojski mnogim misijonarjem in misijonskim zavodom; na vrata trka lakota; ko bi ne dobili od drugod, zlasti iz Amerike, pomoči, bi bilo veliko vprašanje, če bi mogli še kaj naprej delati v misijonih.

Naše misijonske družbe sicer vsako

leto naberejo lepe vsote in jih razdelijo med misijone, toda vse te vsote ne zado-
 stujejo velikim potrebam, ki jih imajo vsa-
 ko leto junaški oznanjevalci svete vere.
 Le pomislimo! Koliko stane že priprava in
 vožnja misijonarjeva iz domovine v odda-
 ljene divje pražozde amerikanske ali me-
 sta kitajska, v šume širne Indije, v pu-
 ščave vroče Afrike, na otoke daljne Av-
 stralije! Koliko stanejo razna potovanja
 misijonarjev od enega kraja do drugega, od
 ene misijonske postaje do druge. Ko pride
 misijonar v kak kraj, je treba zidati kape-
 lice, borne sicer na zunaj, a vendar ime-
 nitne, ker tudi v njih prebiva Kralj vseh
 kraljev, ljubi Zveličar pod podobo kruha.
 Kjer so pa večja mesta ali večje misijon-
 ske naselbine, je treba zidati že lepše cer-
 kve, da privabijo pogane k misijonarjem.
 Tudi misijonarji morajo imeti svoja stano-
 vanja, kjer so varni vsaj pred najhujšim
 dežjem ali vročino; treba je zidati samo-
 stane in hiše za misijonske sestre. Pogani
 ne poznajo nobenih dobrodelnih naprav, a
 misijonar je poklican, da izkazuje usmilje-
 nje, zato je treba zgraditi sirotišnice in
 najdenišnice za ubogo, zapuščeno poğan-
 sko deco, treba je skrbeti za otroška zave-
 tišča, šole, bolnišnice, domove za stare
 ljudi, za gobovce itd. Vse te naprave pa
 umljivo zahtevajo ogromne vsote denarja.
 Misijonar ne more na vseh krajih sam po-
 učevati, preobširna je njegova fara, cele
 velike dežele obsega; zato pošilja od kraja
 do kraja takoimenovane katehiste, to je
 izpreobrnjene pogane, ki sami dobro znajo
 krščanski nauk in so se tudi toliko izobra-
 zili, da znajo druge poučevati. Ti katehisti
 so velikanske važnosti in največja pod-
 pora misijonarjev, a treba jih je plačati in
 vzdrževati, kar zopet stane veliko de-
 narja. Treba je skrbeti povsod tudi za do-
 mač duhovski naraščaj, skrbeti za vzgojo
 in izobrazbo mladeničev, ki se posvetijo
 duhovskemu poklicu; mislite si, koliko stane,
 predno tak poğanski mladenič zdela
 vse šole in nauke, predno zapoje novo
 sv. mašo in potem nastopi svojo apostol-
 sko pot! Pogani tudi ne zahtevajo od mi-
 sijonarjev samo pouka, ampak od njih ho-
 čejo vsega imeti: obleke, živeža ob času
 pomanjkanja, zdravil ob času bolezni itd.
 Za vse to je treba zopet denarja. Čim bolj
 se širijo katoliški misijoni, tem večje po-
 stajajo tudi potrebe, tem večja tudi naša
 dolžnost, da jim pomagamo.

Ganljiva so poročila, ki prihajajo iz
 misijonov; kaka revščina in pomanjkanje
 vlada tam. Omenimo samo nekatere:

V Alžeriji je nastala velika lakota.
 Neka misijonska sestra piše: »Neka žena
 je šla s hribov v dolino, da bi izprosila kaj
 hrane. S seboj je peljala svoje tri otroke.
 Na poti omaga; več dni že ni zavžila no-
 bene hrane. Obenem z njo je umrl tudi
 otrok, ki ga je nosila v naročju. Druga dva
 otroka nista mogla razumeti, zakaj mati
 neče več vstati in iti dalje. Gresta in na-
 trgata trave in zelišč in jih prineseta mrtvi
 materi ter jo silita naj je, da ne bo lačna.
 Tudi sama si hočeta s tem utešiti lakoto.
 Dva dni sta tako ostala pri truplu materi-
 nem; našel ju je vsa onemogla neki paznik,
 ki je šel slučajno po tej poti in je cel do-
 godek nam sporočil. Oba dečka smo pre-
 vzele me in ju sedaj redimo.«

Sestra končuje pismo: »Ne prišla bi
 do konca, če bi vam hotela vse take in po-
 dobne žalostne slučaje popisovati. Prosim
 vas, pomagajte!« Ali moremo slišati take
 žalostne zgodbe, pa ne pomagati, če mo-
 remo?

V nekem drugem pismu piše druga
 misijonska sestra: »Ne mine teden, da bi
 ne dobile pred vrati našega stanovanja
 malih otrok, ki jokajo, ker so jih poğanski
 starši izpostavili in zavrgli. Mislite, da jih
 rešimo? Ne moremo! Moramo jih pustiti
 ležati in umirati, nimamo ničesar zanje! V
 našo hišo jih ne moremo vzeti, je že vsa
 čisto polna in razen tega nimamo ničesar
 za jesti. Ljubi starši, pošljite denarja!«

Ali ni to grozen klic do nas po po-
 moči? Ali se bomo še obotavljali darovati
 po svojih močeh skromno vsoto za uboge
 katoliške misijone?

Če hočemo, da se bo sv. Cerkev še
 tako veselo širila in množila med 400 mili-
 joni Kitajcev, 46 milijoni Japoncev, 315 mi-
 lijoni Indijcev in 160 milijoni zamorcev ka-
 kor do sedaj, moramo vsi krepko, zdru-
 ženo, podpirati misijone! Potrebe so vedno
 večje! Ali naj vse to lepo delo vsled naše
 mlačnosti in malomarnosti zaspi?

Ko naštevamo stroške misijonov, pa
 ne smemo pozabiti tudi stroškov za misi-
 jonarje v domovini; misijonar se mora že
 dolgo prej pripravljati in izobraževati v
 kakem misijonskem zavodu v domovini,
 predno je sposoben, da nastopi dolgo misi-
 jonsko pot in prevzame težko misijonsko
 službo. Tudi ti zavodi potrebujejo mnogo
 denarja za vzdrževanje.

Sedaj so potrebe misijonarjev posebno
 velike. Prvič je vojska in misijonarji, koli-
 kor jih je še ostalo, ne morejo dobiti toliko
 podpor, drugič so pa sedaj naši katoliški

misijoni navezani skoro edino na podporo katoliškega ljudstva. Včasih, ko je imela sv. Cerkev velika posestva in ko so papeži imeli veliko državo, so ti podpirali izdatno misijone; tudi krščanski kralji in knezi so tekmovali, kdo bo bolj podpiral misijone;

sedaj je prešla dolžnost na nas, da jih podpiramo.

Naj nas ta kratki pregled nagne, da bomo vedno radi in po svojih močeh obilno prisepvali v misijonske namene. Denar za misijone je najbolje naložen denar!

Po svetu.

† **Kardinal Diomed Falconio**. 8. februarja je umrl v Rimu 74letni kardinal Falconio. Rodom iz Montecassino je stopil l. 1860. v frančiškanski red. Predstojniki so ga bili poslali v Severno Ameriko, kjer je imel različne in odlične službe. Ko je bil zopet odpoklican, je postal (l. 1889) glavni prokurator frančiškanskega reda, l. 1843 pa škof. L. 1899. je bil poslan v Ameriko kot apostolski zastopnik v Kanadi, kjer se je izkazal kot odličnega diplomata. Leta 1911. ga je povzdignil papež Pij X. v najvišje cerkveno starejšinstvo; postal je kardinal.

† **Kardinal Karel Hornig**. Dne 9. februarja se je po kratki bolezni preselil v večnost na Ogrskem kardinal vesprinski Hornig. Svoj čas je bil bogoslovni profesor v budimpeštanskem semenišču, potem pa kanonik in škofijski kancelar. Leta 1888. je postal škof vesprinski, pred štirimi leti je postal kardinal.

Zopet smrt. 27. februarja je preminul v Splitu ondotni škof dr. Anton Gjivoje. Škofije ni vodil dolgo časa, ker je bil imenovan za to čast šele pred petimi leti, ko je umrl biskup Nakić. Škofija splitsko-makarska, ki šteje 215.000 duš, je krajevno najrazsežnejša v čeli Dalmaciji ter za upravo najtežavnejša, zato ima splitski škof vedno tudi pomožnega škofa. — V Rimu je umrl prelat Anton de Waal, znani rektor nemškega zavoda »Campo Santo«. Skoraj 50 let je deloval v večnem mestu. Za nemško rimsko naselbino si je pokojni prelat pridobil velikih zaslug: ustanovil je rokodelsko društvo, bralno društvo, Vincencijevo družbo itd. Znan je kot starinoslovec in poznavalec katakomb. Spisal je več učenih del, ki so prevedena na vse evropske jezike.

Posredovanje sv. očeta. Francoski listi so sumili in tudi pisali, da so v Nemčiji skrita taborišča francoskih ujetnikov, ki so odrezani od vsega sveta in z domačimi ne morejo niti

pismeno občevati. Neki francoski poslanec se je obrnil do sv. očeta, naj posreduje. Vsled dobrohotnega poizvedovanja, katero je oskrbel sv. oče Benedikt XV., se je dognalo, da smejo francoski ujetniki poslati v svojo domovino vsak mesec dvoje pisem in štiri dopisnice. Da je toliko Francozov, ki jih domači pogrešajo, se razlaga iz tega, da so padli vojaki ležali po tedne in celo mesce nepokopani; ko so prišli Nemci, ni bilo moč več ugotoviti, kdo da so.

Naš cesar je ustregel želji dunajskega kardinala Piffla ter prevzel pokroviteljstvo društva za zgradbo novih cerkvâ na Dunaju.

Dobro srce našega cesarja. Avstrijski cesar Karel je izdal dne 3. marca naslednje armadno in mornariško povelje: »Zanašajoč se na vsekdar preizkušeno disciplino (red) ter na sijajno izpričano vojno razpoloženje moje hrabre oborožene moči sem se odločil, da odpravim kazen privezovanja«.

V Palestino se bomo odslej (v mirnih časih) vozili lahko po železnici, ki je zdaj dodelana. V Jeruzalem se bo prišlo v dobrih štirih dneh.

Obljuba Benečanov. Na sv. Treh kraljev praznik so Benečani skupno s svojim kardinalom v cerkvi sv. Marka napravili obljubo, da hočejo zraven Benetk (na otoku Lido) sezidati novo cerkev »za varstvo mesta proti nezgodam vojske«. Obljuba je sestavljena v obliki molitve, v kateri kličejo na pomoč brezmadežno Devico Marijo. Njej hočejo posvetiti novo cerkev, ki bo imela posebno kapelo sv. Jožefa v spomin vsem padlim; zraven tega pa še kapelo sv. Antona Padovanskega z bolnišnico. Besedilo obljube nima nobene žalitve in sovražnikov Italije nič ne omenja.

Nevarnosti plazov — reši nas o Gospod! V briksenski škofiji je bilo letos sila snega, osobito v južnih pokrajinah. Ker je nevarnost plazov očitna, je škofijstvo zaukazalo, naj se molitvam po sv. maši doda še klic: »Nevarnosti

plazov — reši nas Gospod! — Ta vzdihljaj je zapovedan do konca maja.

Tudi naši sovražniki molijo. Dne 11. marca — tako so pisali italijanski listi — so se zbrali v svetišču Paray-le-Monial pri Lyonu katoliški zastopniki vseh 11 entitativnih držav, kjer so položili zastave vseh svojih dežel na oltar presv. Srca Jezusovega. Angleže je vodil baje kardinal Bourne, Belgijce msgr. Depolge, Romune princ Ghika, Italijane msgr. Pini.

Turčija je uvedla za uradno poslovanje naš gregorijanski koledar in krščanske časovne letnice. 16. februar 1392 stare turške štetve je bil 1. marec 1917.

Po domovini.

Odlikovanje. Imenovan je č. g. Matevž Škerbec, dekan v Krkavcih v Istri, rodom Kranjec, za častnega kanonika koprškega kapitelja.

V večnost se je preselil vremski župnik č. g. Janez Škrjanc. Rojen je bil leta 1845. v Križah pri Trzinu. Služboval je kot kaplan v Trnovem, kot ekspozit v Harijah in 28 let kot župnik v Vremah. Sveti naj mu večna luč!

K večnemu počitku so položili 27. februarja v Krašnji domačega g. župnika Franca Sparovec. Da spremijo blagega pokojnika na njegovi zadnji poti, se je zbralo dvajset njegovih sobratov duhovnikov, med njimi trije šolci ter izredno veliko število ljudstva iz domače in moravske župnije, kjer je umrl več let opravljal duhovsko službo. V ganljivem govoru se je v imenu vseh poslovil od njega njegov predstojnik, moravski dekan g. Bizjan. Omenjal je rajnega veliko gorečnost za božjo hišo, o kateri priča prenovljena krašnja cerkev, popravljeni oltarji, nov križev pot in drugo. Pohvalil je njegovo delo za povzdigo verskega življenja s tem, da je ustanovil Marijino družbo, oskrboval kljub svoji hudi želodčni bolezni dvojno nedeljsko službo božjo. Glasno ihtenje v cerkvi in vso pot je pričalo, kako je ljudstvo dobrega gospoda ljubilo. Po pravici je g. dekan svoj govor sklenil z besedami: Mlad je umrl, a odšel je po zaslužen plačilo. Počivaj v Bogu!

Križ v šole. Bivša judovska kamora v Trstu je bila dala odstraniti križe iz šol in bolnišnic v Trstu. Sedaj se je zopet poskrbelo, da je prišlo sv. razpelo do veljave in časti po vseh ljudskih in srednjih šolah.

Bratovščina za umirajoče. Vlč. kn. škof. ordinarijat v Ljubljani je dne 2. februarja 1917, št. 243, potrdil na podlagi pravil, prirejenih v Jeruzalemu, bratovščino »v čast smrtne bridkosti trpečemu Srcu Jezusovemu in sotrpečemu Srcu Marijinemu za zveličanje umirajočih«

pri mestni župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. V obilnem številu priglasujočim se udom (članom) naznanja tem potom vodstvo bratovščine, da se njihova imena sproti vpišejo v bratovsko knjigo. Podobice s pravili se bodo doposlane, kakor hitro bodo dotiskane. — Molite za umirajoče!

Poročilo »Svete vojske« v Vožnjah (na Koroškem) ob koncu minulega leta: 1. stopnja je štela 12 udov, 2. stopnja 23. »Mladih junakov« pa komaj 8. Dvakrat sem govoril v župnišču zbranim otrokom o abstinenci, in uspeh tako malenkosten! Iz 2. stopnje se seve nahaja precej udov v vojski; torej ne morem kontrolirati, kako se držijo. — Na poziv »Bogoljuba« se je na veliki petek zavezalo kakih 20 deklet, skoro izključno iz Marijine družbe, zdržati se alkoholnih pijač do konca vojske. — Občni zbor se je vršil dne 30. julija popoldne po blagoslovu v domači župni cerkvi. Govoril je č. g. Tomaž Ulbing: »Kako sodi sveto pismo o alkoholnih pijačah«. — Udnina: 22 K, kolikor se je je moglo nabrati, sledi po poštni nakaznici. — J. Sekol, župnik.

Marijine družbe.

S Čateža ob Savi poročamo, da nas je 29. januarja zadela velika nesreča. Po potresu, ki nam je razrušil cerkev in župnišče, smo kakor ovce brez hleva. Nimamo več stalnega kraja, kjer bi se zbirale še posebno me dekleta Marijine družbe. Oh, lepa naša cerkev! Kako žalostno sliko razdejanja nam sedaj kažeš! Kaka je tvoja sicer tako prijazna notranjščina? Marijina podoba leži na tleh, tabernakelj je skoraj obrnjen, postaje križevega pota so po tleh, okras malih oltarjev razmetan in podobe zdrobljene. Zares, človek bi moral imeti srce od kamena, da ga ne bi ganila prizor. Kako bode sedaj z našo Marijino družbo, kam se bode zatekala, kje zavetja iskala? Varuj in podpiraj jo v tej bridkosti Marija, naša pomočnica!

Tolmin. Ob bojni črti pred sovražnikom je pognala nova cvetka na vrtu Marijinem — dekliška Marijina družba v Tolminu. Že dalj časa so si želela dobra dekleta Marijine družbe; ta želja se jim je izpolnila sedaj, ko se je nastanil med nami vlč. g. dekan Ivan Rojec. Od meseca avgusta sem nas je vabil k pristopu; oglasilo se nas je dozdaj 110. Ako pomislimo, da je sedaj doma le 1800 ljudi, a okoli 3000 v ujetništvu in v begunstvu, smemo pričakovati, da bo štela Marijina družba po vojski 300 deklet. Željno pričakujemo konca vojske, ko bodo prišle vse naše tovarišice domu; veselimo se že sedaj dneva prvega slovesnega sprejema. Najlepši spomin

sedanje velike vojske, spomin na prestane nesreče in nevarnosti, a tudi poroštvo Marijinega varstva bodo naj vzgledna, krepostna in čednostna dekleta tolminske župnije v novi Marijini družbi!

Povir na Krasu. Naša, med vojsko ustanovljena Marijina družba je izgubila svojo prvo članico. Dne 9. marca t. l. je umrla 16-letna Stanislava Skrinjar. V svojem vedenju vedno krotka, potrpežljiva, kot sirota vedno pri tujih ljudeh je bila zgled pokorščine. Mesto venca na grob jo vpišemo v misijonsko mašno zvezo. — Naša družba šteje sedaj 31 članic. Vkljub razbrzdanosti, ki vlada v bližini fronte, se naša dekleta dobro držijo. Veliko je pomagla naši družbi s poukom, svetom in lepim zgledom sosestra gđc. učiteljica Marija Orel. Zahvaljujemo se jej za to.

Metlika. Imele smo od 1. do 4. februarja dekleta tridnevne duhovne vaje. Na koncu je bilo sprejetih 12 deklic v družbo. Lepa slovesnost, za katero se prav lepo zahvalimo č. g. voditelju, zlasti pa za prekrasne govore č. g. P. A. Žužeku.

Sevnica ob Savi. Dne 8. decembra je bilo sprejetih 17 deklet v družbo, l. 1915. pa 56, tako da sedaj štejeemo čez 400 udov. — Zopet smo vpeljale v cerkvi skupno glasno molitev, namreč rožni venec, tri božje čednosti, kesanje i. dr. — Izgubile smo pridno družbenico Amalijo Kozinc. — Malokje so menda tako rrečni kakor mi v Sevnici, kajti obdržali smo tri večje zvonove pri župnijski cerkvi in dali le najmanjšega. Zato smo pa morali pri podružnicah izročiti skoraj vse zvonove, ki so tehtali skupno 7800 kg.

Iz Šentjanža. Shode imamo redno vsak mesec, kakor tudi moška in ženska družba. Dvakrat na leto imamo vse štiri družbe skupen slovesen shod (o sv. Alojziju in na Brezmadežno spočetje). Ustanovilo se je tudi Apostolstvo molitve, ki šteje 130 članov, kateri redno vsak dan prejemajo zadostilno sv. obhajilo.

Hinje. Sprejetih je bilo lansko leto dva pota 81 članic, tako da šteje sedaj družba 157 članic, 11 kandidatinj ter 2 hospitantinj. Mesetni shodi in mesečna skupna sv. obhajila so se vedno kontrolirali. Pri shodih se recitira vedno del malih dnevnih v čast prebl. Devici Mariji. Ustanovil se je evharistični odsek, tako da je dolžna vsaka članica poleg skupnega sv. obhajila pristopiti vsaj enkrat v mesecu še k mizi Gospodovi. Več se vsled oddaljenosti težko splošno zahteva.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Od 6. do 8. decembra so bile pri nas duhovne vaje za obe Marijini družbi pod vodstvom preč. g. Seliča

iz Celja. Vkljub vremenskim nezgodam so lepo uspele. Zlasti na praznik Brezmadežnega spočetja, ko sta obe Marijini družbi pristopili k skupnemu sv. obhajilu z gorečimi svečami, je bilo silno lepo. — Marijine družbe širom Slovenije, če kaj priredite, oskrbite si duhovne vaje, to prinese blažen mir v srca mladine! — Za sklep je bila v šoli igra »Popotnica k Mariji«, spremljana z lepim petjem. Vstopnina se je večidel obrnila za božičnico našim vojakom.

Sv. Trojica v Trzinu. Mladeniška Marijina družba šteje 34 udov; domovino jih brani 14, od teh so dali svoje mlado življenje zanjo trije, in sicer Ignacij Orešek, Vinko Hribar in Janez Hrvata. Nebeška Mati jih je k sebi vzela. Shod imamo vsak mesec, tudi obisk je dober v teh časih. Sv. obhajilo pogosto prejemamo. Znamenja kažejo, da se bomo pomnožili.

Pilštajn. Naša dekliška Marijina družba veselo napreduje. Shod imamo vsak mesec. Tudi moli se veliko. Dne 27. in 28. svečana smo imeli dvanedevno češčenje presv. Rešnjega Telesa. Cel dan smo z molitvijo in s petjem častile Jezusa v presv. zakramentu. Sv. obhajilo prejemamo pogosto, mnoge vsak dan. Tudi »Bogoljuba« beremo vse.

Fram. Tukajšnja Marijina družba je zopet oživela pod vodstvom našega novega č. g. Val. Kropivšek. Sedaj šteje nekaj čez 70 članic. Skupnega sv. obhajila in shodov se dekleta udeležujejo redno. Predstojništvo ima seje vsak mesec. Ustanovili smo tudi evharistični odsek; pristopilo je 30 deklet.

Trboje. O Svečnici so bile pri nas duhovne vaje za dekliško Marijino družbo, ki pa so se jih udeleževali povečini tudi vsi drugi farani. Vodil jih je vlč. g. misijonar Gregor Flis. Vsi smo blagemu gospodu srčno hvaležni.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Tudi pri nas je letos precej naraslo število »Bogoljuba«. Lansko leto nas je bilo vseh skupaj nekaj čez 20. A letos nas je čez 150. To je delo našega nad vse požrtvovalnega č. g. kaplana.

Nazareč. Marijini družbi, mladeniška in dekliška, bodele imeli skupno s tretjeredniki 23., 24. in 25. marca duhovne vaje. Vsak dan ob 6., 10. in pol 3. uri pridiga. Na praznik Mar. Oznanenja jutraj ob 6. skupno sv. obhajilo.

Sela pri Šumberku. V župniji, ki je štela pred vojsko 500 duš, je do 1. februarja pristopilo k Misijonski mašni zvezi 31 udov, ki so vsi plačali po 10 K, skupno 316 K 20 vin. Naročnikov na »Bogoljuba« imamo letos 41, na »Domoljuba« 60.

Dobje pri Planini (Štajarsko). Vojska je našim Marijinim družbam hudo škodovala. Dekliška družba še šteje 140 družbenic, mla-

deniči pa so se nekako razgubili. Trije, namreč Kovačič Franc, Selič Mihael in Koprive Henrik, so padli za domovino, več jih je polnoma pogrešanih in drugi so še v boju. Letos na novega leta dan pa je dobila družba nov naraščaj. 26 mladeničev je bilo slovesno sprejetih v družbo.

Sv. Jurij ob Ščavnici. 92 let je neutrudno služila Bogu in Mariji vzorna Terezija Štuhec, ki je umrla dne 15. januarja. Priprosta delavka je bila in dolgo let cerkvena perica. Revno je bilo njeno telesno življenje in siromašno, a toliko bogatejše, čednostnejše in pobožnejše njeno duhovno življenje. V svojih mlajših letih je bila prednica križevske dekleške Marijine družbe. V tretji red sv. Frančiška je vstopila stara 22 let. Kot mnogoletna vredna hči sv. Frančiška je pred leti prejela častni križec od predstojništva pri sv. Trojici.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Število naših fantov-druženikov se redči. Mesec za mescem nove žrtve. Novi, mladi, iz šole izstopivši sicer prihajajo — na novega leta dan jih je pristopilo 16 —, ki mašijo po vojni povzročene vrzeli in pri shodih molijo za padle in za v vojski trpeče tovariše. A starejših, izkušenih in neustrašenih bojnikov in poveljnikov v družbi Marijini vendarle ni več. Lanski december nam je pobral in pahnil v grob dve korenini, dva bisera: Antona Holc in Jakoba Gomzi. Oba vrla Marijina mladeniča. Žrtvi zares nenadomestljivi. Marijine družbe po Slovenskem, trkajte pri Mariji z molitvijo, delajte silo Mariji s pokoro in zatajevanjem, da nam skoraj izprosi konec krvavih dni!

Podbeže pri Podgradu v Istri. Dasiravno naša vasica skromna, pa vendar, hvala Bogu, glede bogoljubnega življenja naših deklet zgledna. »Bogoljub« prihaja letos mesečno v 24 izvodih v našo vasico, ki šteje komaj 35 hišnih števil. Tudi za misijonsko mašno zvezo so pokazale dekleta gorečnost ter nabrale v razmerju prebivalstva veliko število udov. (Lepo! Ur.)

Sv. Trojica v Slov. Goricah. Tukajšnja mladeniška družba obhaja letos 20 letnico svojega blagonosnega delovanja. Na višku slave in požrtvovalnega dela je bila ob 15 letnici. Ob tej slovesnosti se je zbralo okoli 100 mladeničev na slavnostnem zborovanju 15. avgusta 1912. V te mladeniške navdušene vrste poseže svetovna vojska. 34 članov mladeniške zveze se bojuje za cesarja. Dva vrla in nadvse ljubljena tovariša se ne vrneja nič več med naše vrste. Odbornik Lovro Mulec in Franc Fekonja sta žrtvovala svoje življenje. Družba je z njima veliko zgubila. Organizatorično delo, katero je imel v spret-

nih rokah odbornik Lovro Mulec, je vrlo napredovalo. Zvest tovariš pri tem je bil hrambru Lovru rajni Franc Fekonja. S svojim mirnim in milim značajem je tovarišem imponiral. Zinil je premišljeno besedo in globoko je zadel dušo svojih tovarišev. Niso se mu mogli ustavljati; temveč po njegovem zgledu in modrem navodilu so nehote krepko sodelovali. Po trudapolnem in požrtvovalnem delu naj se spočijeta v Kralju miru, v katerem se zopet veseli snidemo!

Iz Šmartna pri Slov. Gradcu je prišel že pred dalj časom dopis, da članice Marijine družbe ne nosijo, z malo izjemami, več svilenatih robcev (rut). »Marija tudi ni hodila v svili okrog. Sama je šivala, sama predla, Marija pač ni svile poznala.« — Ta dopis je bil odložen, da bi se ne videlo, kakor da bi »Bogoljub« hotel prepovedovati družbenkam svilene rute. To bi šlo malo predaleč. Tudi nismo dolžni svetih oseb prav v vsem posnemati, zlasti v vnanjostih. N. pr. Jezus in apostoli se niso nikoli vozili, mi se pa vozimo. — Vendar če se hoče ali posameznica ali cela družba radovoljno temu odreči, je to gotovo hvalevredno in za te žalostne čase primerno. To je svet, a ne zapoved. Kdor more umeti, naj umi.

Sv. Miklavž pri Ormožu. (Ta dopis je bil poslan pred letom; ker je bil predolg, se je odložil; naj bo pa zdaj za obletnico malo spomina! Ured.) Dne 16. marca 1916 je ugrabila smrt močno priljubljeno, nad vse blago Pepiko Meškovo, sestro g. Jožefa Meška, župnega upravitelja pri Sv. Miklavžu. Blaga rajna je bila izredno skrbna in delavna. Ni bilo dela, katerega bi se ona ne lotila; in čeprav ji kaj ni šlo gladko ter ji je delalo težave, odnehala ni, pač pa vse z vso natančnostjo izvršila. Vsak je poznal tudi njeno dobrosrčnost. Saj ni bilo človeka, kateremu bi ne pomagala, če je bil v potrebi, bodisi dejansko ali pa z nasvetom. In kako je znala tolažiti! Z veselo naravo in šaljivimi dovtipi je vedela marsikoga pripraviti k dobri volji. Ker je bila vedno tako neumorno delavna, jo je tudi Bog od dela poklical k sebi. Šla je namreč na njivo sejati; v tistem trenutku je veter podrl že pokopan hrast, ne preveč debela veja jo je udarila na tilnik, da ji ga je strla, in bila je pri priči mrtva. — Veličasten pogreb je pričal, kako priljubljena je bila rajna. Številna množica ljudi, polnoštevilna Marijina družba z zastavo, katere zvesta članica je bila tudi rajna, ter 12 duhovnikov jo je spremljalo na kraj miru. Prelep nagrobni govor vlč. g. Franca Bratuška, župnika sosedne svetinjske župnije, je ljudstvo tako ganil, da je na glas zajokalo. Tudi pevke so ji v slovo zapele. V imenu Ma-

rijine družbe se je v prelepah besedah poslovila Tončka Pušenjak. — Bodimo pripravljeni, ker ne vemo ne dneva ne ure!

Spominjajte se umrlih!

Katarina Jurjevčič, Ljubljana.
Mar. Čufar, Ljubljana.
Neža Hribar, Ljubljana.
Terezija Kastelic, Št. Vid pri Zatičini.
Jera Ivan, Št. Vid pri Zatičini.
Anton Primc, Št. Vid pri Zatičini.
Marija Lunka, Leskovec pri Krškem.
Julija Šinkovec, Leskovec pri Krškem.
Jožefa Žarn, Leskovec pri Krškem.
Mar. Božič, Leskovec pri Krškem.
Mar. Tršelič, Leskovec pri Krškem.
Mar. Marinčič, Leskovec pri Krškem.
Ana Jazbec, Leskovec pri Krškem.
Cecilija Medic, Virčnavas.
Terezija Ovniček, Potovrh.
Mar. Mohor, Potovrh.
Ivana Debeljak, Begunje pri Lescah.
Rezika Udovč, Tržišče pri Mokronogu.
Marija Weber, Tržič.

† Janez Jeršin

iz Peščenjeka pri Višnji gori, rojen 1. 1897., umrl v Beljaku. Naj v miru počiva!

V molitev se priporočajo:

Neka Marijina družba za mir, potrpežljivost, ponižnost in medsebojno ljubezen. — Marijina hči v doseg zaželjenega poklica, zmago v skušnjavah ter napredovanje v čednostih. — Neka Marijina družabnica za pomoč v dušnih in telesnih potrebah. — Neka bolna Marijina družabnica za zdravje in stanovitnost v dobrih sklepkih. — Neki trdovraten grešnik. — Marijina družabnica za vredno prejetje sv. zakramentov. — Marijina hči svoje starše in sestro ter da bi mogla premagati skušnjave. — Neka obrekovanju vdana oseba. — Neka

družina za pomoč v hudi stiski. — Neka deklica za pravo ljubezen do Boga, za stanovitnost in spreobrnjenje njene tete. — Neka oseba za zdravje, stanovitnost v dobrem ter da bi se njen soprog srečno vrnil k svoji družini. — Neka Marijina družabnica za dar potrpežljivosti. — Marijina družabnica za zmago v hudih skušnjavah zoper čistost, dušni mir, stanovitnost v dobrem in vredno prejetje sv. zakramentov. — Več oseb svojce v vojni, da bi se srečno vrnili domov. — Neki vojak, da bi mu ozdravela bolna noga ter da bi se srečno vrnil domov. — Neka oseba v mnogih dušnih in telesnih stiskah. — Dve družini. — Marijina družabnica za dušni mir, potrebne milosti ter za svoje starše. — Marijina družabnica, da bi zadobila zdravje v glavi ter da bi zvedela za svojega brata-vojaka. — Neki mladenič, ki želi postati duhovnik. — Neka oseba, da bi opustila laž. — Neka oseba za darove Sv. Duha. — Neka oseba svojega moža in dva brata.

Zahvale.

I. T. se zahvaljuje praškemu Jezuščku z uslišano prošnjo. — T. K. se zahvaljuje Mariji Pomočnici, sv. Jožefu in čast. Janezu Bosku za ozdravljenje ljubljene mamice ter za očitno pomoč božjo v gmotnih zadevah in rešitev iz stisk. — Marija Merzel presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Antonu Pad. za uslišano prošnjo. — Družabnica Marijina iz Polzele se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, Mariji rajhenburški, sv. Jožefu, bl. Dominiku Ksav. ter vernim dušam v vicah za rešitev iz težkih dni. — F. M. Materi božji za srečno prestalo operacijo. — Neka oseba Mariji Pomočnici in sv. Antonu Pad. za uslišanje v posebno važni zadevi. — Marijina družabnica presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu ter sv. Antonu za uslišano prošnjo v neki važni zadevi. — Neki vojak Materi božji vedne pomoči, sv. Antonu ter sv. Frančišku za rešitev iz mnogih nesreč. — Frančiška Kračem se zahvaljuje Materi božji Zaplaški in sv. Jožefu za večkratno pomoč v hudih dušnih težavah in stiskah po opravljeni devetdnevnici. — Neka oseba presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu za uslišano prošnjo, da se je njen brat srečno vrnil od delne mobilizacije. — Marijina hči presv. Srcu Jezusovemu in Brezmadežni za pomoč v večkratnih zadevah. — Ana Butala, Novo mesto, Mariji Pomočnici, sv. Antonu in sv. Roku za ozdravljenje bolne noge in za večkratno uslišanje. — Marija in Frančiška Jenčič iz Podgorja se zahvalujeta Materi božji Pompejski za vrnjeno zdravje očetu ter da je brat oproščen od vojaščine.

J. G. presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu, sv. Jožefu, sv. Ceciliji in angelu varhu za uslišano prošnjo. — Angela Hater sv. Antonu za zadobljeno zdravje.

Darovi.

Za afrikanske misijone. Marijina družba v Brežicah 37 K; dekle iz Polzele-Podvin 10 K.

Za bosenske misijone. Neimenovana 10 K.

Za balkanske misijone. Martin Zorko, Sevnica ob Savi, 200 K.

Za misijone. Ivana Jeraj, Vodice, Gorenjsko, 10 K.

Za misijonsko mašno zvezo. Kaplan Viktor Švigelj, Bloke, 10 K.

Za vdove in sirote. Josipina Puppo, Kranj, 6 kron.

Za »Dejanje sv. Detinstva«. Župni urad Trebelno 5 K.

Za »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«. Župni urad Trebelno 5 K.

Za kruh sv. Antona. Neimenovani iz St. Petra na Krasu 15 K; neimenovani iz B. 50 K; Vaa 10 K; Polona Lapornik, Pilštajn, 5 K; neimenovani iz N. 2 K.

Za dobre namene. Neimenovani iz P. 26 K; družba Marije milostljive (misijonski odsek) v Trstu 15 K.

Za armado sv. križa. Župnik Jos. Lavrič, Brezovica, 31 K.

Za Vincencijev dom. Pelan, Opatija, 50 K.

Za bratovščino sv. Mihaela. Matija Amon, kmet, Drenskorebro, 20 K.

Za popravo cerkve na Sveti Gori. Neimenovana, Žiri, 10 K.

Prošnja za milodare

za po potresu oškodovanim krajem v krškem okraju.

Dne 29. januarja 1917 je poškodoval strašen potres na Čatežu, v Krški vasi in v okolici nad 500 hiš in gospodarstev, dalje tudi župni cerkvi in šolski poslopji na Čatežu in v Cerkljah in dve podružnici. Škode je nad tri milijone kron in beda nepopisna, ker je večina stanovališč le za silo porabna. Zdatna pomoč za te bedne stanovalce je nujno potrebna, ker jim bo šele potem možno sezidati, oziroma popraviti si svoja poslopja.

Da se olajša po potresu oškodovanim,

se je sestavil pomožni odbor, ki prosi za milodare za one, ki jih je obiskal ta strašni potres.

Milodari naj se blagovolijo poslati kar naravnost na naslov c. kr. okr. glavarstva v Krškem, ki vodi potresno akcijo.

Pomožni odbor za po potresu oškodovane kraje v političnem okraju Krško, dne 6. marca 1917.

Predsednik: Svetec Pavel, vodja okr. glavarstva v Krškem. **Odborniki:** Ajster Jožef, župan; Gabrič Anton, župnik v Cerkljah; Komočar Martin, župan; Zorko Franc, župnik na Čatežu; Schweiger Franc, dekan v Leskovcu; Golob Ivan, posestnik; Gregorič Franc, posestnik; Kurent Alojzij, župnik; dr. Pfeifer Viljem, c. kr. vladni koncipist; dr. Pučko Jurij, c. kr. notar; Stiasny Ljudevit, c. kr. okr. šol. nadzornik v Krškem.

To je prošnja za Kranjsko. Potres je pa strašno gospodaril tudi na levi strani Save, na Štajarskem, v Brežicah in okolici. Tudi tam so potrebni pomoči. Posebe se nam še poroča iz Brežic, da sta frančiškanska cerkev in samostan po potresu hudo trpela, in sicer takó, da bo treba cerkev temeljito popraviti, samostan pa čisto znovega pozidati. Tudi v ta namen se prosijo milodari. In sicer naj se pošiljajo na naslov: P. Ananija Vračko, gvardijan v Brežicah. Pa tudi po vseh drugih frančiškanskih samostanih sprejemajo darove v ta namen.

Nesreča za prizadete kraje je res velika. V najostrejši zimi in zdaj, ko je potrebnost toliko in se za vse mogoče namene nabira, pa še ta udarec. Dasi je toliko potrebnost in toliko nabiranja, vendar ubogih potresencev ne smemo pozabiti!

LISTNICA UREDNISTVA.

Več tvarine se je moralo odložiti; med drugim darovi za brat. sv. R. T. in za Detinstvo. Tudi ostali padli vojaki pridejo prihodnjič. Nekaj dopisov se je po zmoti zakasnilo.

jutri do 11. ure dopoldne žalostni Materi božji vsaj pol ure dela družino z molitvijo ali premišljanjem, dobi popolni odpustek tisti dan, ko opravi velikonočno spoved in gre k sv. obhajilu. — Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki nekoliko premišlujejo dobrotljivost presv. Srca in molijo po namenu sv. očeta; b) udom bratovščine presv. Srca Jezusovega; c) udom bratovščine presv. Rešnjega Telesa kakor četrti dan. V zadobljenje odpustkov, naštetih pod a), b) in c), velja sv. obhajilo prejšnjega dne. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

7. Velika sobota. Tretjerednikom vesoljna odveza.

8. Velika noč. Popolni odpustek: a) vsem, ki morejo dobiti odpustke rimskih škajonskih cerkv; b) udom rožnovenske bratovščine; c) udom škajulirske bratovščine karmelske Matere božje v bratovski ali farni cerkvi; d) udom bratovščine naše ljube Gospe presv. Srca v bratovski cerkvi; e) onim, ki nosijo višnjevi škajulir; f) onim, ki nosijo črni škajulir; g) udom družbe krščanskih družin; h) udom bratovščine sv. Družine. — Tretjerednikom vesoljna odveza.

16. Ponedeljek. Sv. Rafael. Popolni odpustek tretjerednikom, če ponove svoje obljube ta dan ali pa prvo nedeljo po tem, ako so ta dan postavno zadržani.

24. Torek. Sv. Fidel. Popolni odpustek tretjerednikom kakor tretji dan.

25. Sreda. Varstvo sv. Jožefa. Kjer se ta praznik danes obhaja, popolni odpustek: a) udom družbe krščanskih družin; b) udom bratovščine sv. Družine; c) udom škajulirske bratovščine karmelske Matere božje.

28. Sobota. Zv. Lukezij. Popolni odpustek tretjerednikom kakor tretji dan.

29. Nedelja, zadnja v mesecu. Kjer se danes (kakor n. pr. v ljubljanski škofiji) obhaja praznik varstva sv. Jožefa, se dobi danes tiste odpustke, ki so navedeni za 25. dan tega mesca. Popolni odpustek vsem, ki trikrat v teden skupno molijo sv. rožni venec.

Ravnokar izšlo:

Veliki cesar'

Poljudno spisana knjižica o blagopojnem cesarju Fran Josipu I. Knjigo krasí obilo krasnih slik. Cena izvoda 1 K, po pošti 10 vin. več. Dobiva se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in tudi v drugih knjigarnah po deželi.

Slovinci, sezite po njej! 2902

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

morskega Caraghee-mahu

ki na raznih solatah po okusu popolnoma nadomešča najfinejše namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masčobe. Zavitek mahu najfinejše vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1-30, po pošti poslan K 1-50, rekomandirana pošiljatev velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priprosta in brez stroškov, je pridejano vsakemu zavitku. Za poskušnjo pošiljam tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se prihrani nekaj poštnine. Prodaja M. Špenko, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljatelje naj se pošilja na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani,

Kopitarjeva ulica šte. 6.

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ lajša bol pri vseh zobih kakor tudi pri najtrdovrat. revmat. zobnih bolečinah, kjer so odrekli vsa sredstva. Pri neuspehu denar nazaj! Cena K 1-50, 3 tube K 4-,-, 6 tub K 3-50. — Nikake zobne prhljne več. Snežno bele zobe dosežete z XIRIS zobno vodo. Takojšnji učinek. Cena K 2, 3 st. K 5. KEMENY, Kaschau I. pošt. pr. 12-2/49 Ogrsko

Zastonj in poštnine prosto

dobi vsak na željo moj glavni katalog s ca 4000 slikami ur, srebrnine, zlatnine, godbenih in brivskih predmetov. Šolske in koncertne violine po K 12, 13, 16, 18, 22, 30, 40 in više. Dobre harmonike à K 8, 10, 12, 14, 16, 22, 30, 40, 50, in više. Zamena dovoljena ali denar nazaj. — Pošiljatev po povzetju ali predplačilu.

Razpošiljalnica.

JAN KONRAD c. in kr. dvorni dobavitelj, Most (Brüx) šte. 1752, Češko.

2633

Vam plačam, ako Vasilh kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam.

Cena lončku z jamstvenim pismom K 1-1/2, 3 lončki K 4-,-, 6 lončkov K 6-50. Stotine zahvalnic in priznalic. — KEMENY, Kaschau (Kassa) I., pošt. predal 12/49, Ogrsko.

V. na zapestnā ura

nestančno regul in re-
jda. Nikel ali jeklo K
12—16—20—z radij.
svetlin. kazališčem K
16—20 K 24—vsre-
brnem okrovu K 18—
24—K 28—, z radij
svet. kazal K 30—36—
—srebrna zapestn. ura

na elast. K 20—26—40—14 kar. zlata zapestna ura
na elast. K 100—K 120—K 140—3 letno pismeno jam-
stvo. Pošilja po povzetju. Nikak riziko! Zamena dovo-
ljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur Jan Konrad

c. in kr. dvorni založnik Brūx st. 1557 (Česko.)

Na željo se vsakomur zastoni pošlje moj glavni cenik.

Bogata zaloga

546

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev

pri

Ivan Jax & sin

Ljubljana,

Dunajska cesta 17.

Razširjajte „Bogoljuba“!

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8—1 in jih obrestuje po

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.

Rezervni zakladi znašajo okroglo K 800.000—.

Stanje hranilnih vlog je bilo koncem 1. 1915 23 milijonov kron.

Dnevnik:

„Slovenec“

stane po pošti prejeman:

Sobotna izdaja celoletno 7 kron.

celoletno	K 26—
polletno	„ 13—
četrletno	„ 6-50
mesečno	„ 2-20

KATOLISKA TISKARNA

V LJUBLJANI

sprejema v tisk vsakojake
tiskovine od preproste do
najfinejše izvršitve.